

Voorjaarsadvies 2014

Aan de minister van Veiligheid en Justitie

Politieonderwijsraad, 31 maart 2014

Colofon

De Politieonderwijsraad is een adviesorgaan, waarvan de positie en taken zijn geregeld in de Wet op het LSOP en het politieonderwijs, welke in werking is getreden op 1 april 2003. De Raad adviseert de minister van Veiligheid en Justitie (gevraagd en ongevraagd) over het regeringsbeleid met betrekking tot het Nederlandse politieonderwijs.

Tevens fungeert de Politieonderwijsraad als een afstemmingsorgaan tussen direct en indirecte betrokkenen bij het Nederlandse politieonderwijs.

De aandacht in de Politieonderwijsraad gaat in het bijzonder uit naar de relatie tussen de kenmerken en ontwikkelingen van de politiepraktijk, de (politie)arbeidsmarkt en het politieonderwijs. Daarbij heeft de relatie met het reguliere beroepsonderwijs en het hoger onderwijs steeds de aandacht, evenals de internationale dimensie.

Voorjaarsadvies, 31 maart 2014. Uitgebracht aan de minister van Veiligheid en Justitie.

Uitgave van de Politieonderwijsraad, Den Haag.

Adres:

Politieonderwijsraad

Nassauplein 33

2585 ED Den Haag

Postbus 84300

2508 AH Den Haag

+31703118680

www.politieonderwijsraad.nl.

© 2014 Politieonderwijsraad, Den Haag

Alle rechten voorbehouden. *All rights reserved.*

Foto: Sandra Immerzeel

Advies

Aan de minister van Veiligheid en Justitie,

In dit Voorjaarsadvies 2014 informeert de Politieonderwijsraad u over de voortgang met betrekking tot een reeks van onderwerpen. Op specifieke punten verbindt de Raad hieraan adviezen. Deze staan hieronder vermeld en sluiten aan op de ministeriele beleidsreactie op het Najaarsadvies 2013. Uit de toelichting en de bijlagen bij dit advies blijkt de verdere voortgang van werkzaamheden van het afgelopen half jaar en wat de komende maanden aangepakt wordt.

1. Advies over de 'doorlichting' van het postinitieel politieonderwijs

Op 10 september 2012 heeft u de Politieonderwijsraad verzocht om een 'doorlichting' van het postinitieel politieonderwijs.¹ Meegegeven criteria betroffen nut, noodzaak, samenhang en financiële haalbaarheid (doelmatigheid). De Politieonderwijsraad heeft dit opgepakt in directe samenwerking met de Politieacademie en de politieorganisatie. Er is gebruik gemaakt van administratieve bronnen, waarover vervolgens overleg is gevoerd. Parallel aan 'de doorlichting' is sprake van enkele gerelateerde trajecten, zoals de voorbereiding van de behoeftestelling 2015 door de korpsleiding en het onderzoek naar de mogelijke substitutie van functiegerichte applicaties.

1. De Politieonderwijsraad verzoekt u kennis te nemen van de resultaten van de doorlichting postinitieel politieonderwijs, zoals verwoord in hoofdstuk 1 van de toelichting.
2. De Raad adviseert de minister, de nationale politie en de Politieacademie de resultaten van 'de doorlichting' door te laten werken op twee manieren, te weten (1) in het onderhoud en de verdere ontwikkeling van de kwalificatiedossiers waarover de Raad in het najaar 2014 adviseert en (2) in de behoeftestelling van de politie voor 2015 en volgende jaren. Wat nu al blijkt evident ondoelmatig te zijn, kan worden geschrapt, maar wel in goed onderling overleg.
3. De Raad adviseert de minister, de nationale politie en de Politieacademie het proces van 'doorlichting' van het opleidingsassortiment verder voort te zetten en te verwerken in een procesbeschrijving, waarin onderscheiden rollen en verantwoordelijkheden van PA en NP aan de orde komen, en deze af te stemmen op het proces van onderhoud en ontwikkeling van de kwalificatiestructuur politieonderwijs (zie toelichting, hoofdstuk 3).

2. Advies over de kwalificatiestructuur

De kwalificatiestructuur bestaat momenteel uit twaalf kwalificatiedossiers. De Politieonderwijsraad heeft deze twaalf ter vaststelling aan u voorgelegd in het Najaarsadvies 2013. In uw beleidsreactie van 13 januari 2014 (kenmerk: 439656) heeft u aangegeven een deel van deze kwalificatiedossiers wel te kunnen vaststellen en een deel niet. Het onderscheidende punt was de verwoording van examenvereisten binnen de kwalificatiedossiers. De Raad onderschrijft de principiële noodzaak van een adequate omschrijving van examenvereisten als criterium voor erkenning van diploma's, deeldiploma's en certificaten van na- en bijscholing. Het aanvullen en aanscherpen van examenvereisten is in het Najaarsadvies 2013 dan ook als belangrijkste speerpunt benoemd. Dit is opgepakt door de Politieacademie, op bepaalde onderwerpen in directe samenwerking met het bureau van de Politieonderwijsraad.

4. In hoofdstuk 2 van de toelichting is de ontwikkeling van een *Referentiekader Generieke Competenties* beschreven. Dit betreft competenties die in verplichte vooropleidingen (vmbo, havo, vwo) zijn verworven, en als voorondersteld en voorwaardelijk voor het politieonderwijs en de examens moeten worden beschouwd.

---

¹ Beleidsreactie op Voorjaarsadvies 2012, kenmerk 284371.

Deels is dit referentiekader nog in ontwikkeling. Voor wat betreft de genoemde referenties *Nederlandse taal, Rekenen/wiskunde en Engels* adviseert de Raad u deze van toepassing te verklaren voor de basisopleidingen politieonderwijs op mbo en hbo-niveau met ingang van 1 januari 2015.

5. De Politieonderwijsraad verzoekt u kennis te nemen van ontwikkelingen met betrekking tot de kwalificatiestructuur politieonderwijs, zoals verwoord in hoofdstuk 3 van de toelichting. Recent zijn afspraken gemaakt om met voorrang de examenvereisten in de kwalificatiedossiers in de kolom Politiechef te beschrijven. In verband met het lopende traject functiegerichte applicaties is prioriteit gegeven aan explicitering van examenvereisten op dit punt. Voorts wordt, in aansluiting op het referentiekader generieke competenties, een deeldiploma *Algemene Opsporingsbekwaamheid en Politie Vorming (AOPV)* ontwikkeld, dat onderdeel uitmaakt van alle kwalificatiedossiers van NLQF-niveau 2 tot en met niveau 6.
6. De Politieonderwijsraad stelt voor de jaarlijkse kwalificatiematrix, waarin alle erkende diploma's, deeldiploma's en certificaten van na- en bijscholing zijn vermeld, op te nemen in het Najaarsadvies 2014, met het oog op 2015. Naast het lopende onderhoud is sprake van ontwikkeling van enkele nieuwe kwalificaties. Daarnaast kunnen, voor zover deze trajecten zijn afgerond, de resultaten van de doorlichting postinitieel politieonderwijs, de behoeftestelling 2015 door de politie en het onderzoek naar functiegerichte applicaties worden verwerkt.

Toelichting op het Advies

Inhoud

- 1 • Doorlichting Postinitieel politieonderwijs
- 2 • Generieke competenties
- 3 • Onderhoud en ontwikkeling kwalificatiestructuur, stand van zaken

Bijlagen

- 1 • Bijlagen *Doorlichting Postinitieel Politieonderwijs* (apart document)
- 2 • Notitie *Referentiekader Generieke Competenties*
- 3 • Samenstelling POR
- 4 • Samenstelling commissies

Doorlichting Postinitieel politieonderwijs

In de beleidsreactie op het Voorjaarsadvies 2012² heeft de minister van VenJ de Politieonderwijsraad verzocht het postinitieel politieonderwijs door te lichten op *nut, noodzaak, samenhang en financiële haalbaarheid (doelmatigheid)*. Dit tegen de achtergrond van de in opdracht van het ministerie uitgevoerde Businesscase Onderwijs & Kennis en Onderzoek (OK&O).³ Tevens benoemde de minister het uitgangspunt dat zoveel mogelijk onderwijs in het samenhangend stelsel moet worden gebracht, zodat helder is welke normen en kwalificaties voor de betreffende opleidingen gelden.

De opbouw van dit hoofdstuk is als volgt. In paragraaf 2.1 wordt aandacht geschonken aan de afbakening van de doorlichting, de gehanteerde begrippen en de gevolgde werkwijze. In paragraaf 2.2 volgt een indeling van het onderwijsaanbod in categorieën van doelmatigheid en wordt ingegaan op de (mogelijke) relatie met de kwalificatiestructuur. In paragraaf 2.3 wordt verder ingezoomd op de onderscheiden onderwijscategorieën. Dit biedt aanknopingspunten voor het benodigde overleg tussen politie en Politieacademie. De gebruikte en bewerkte databestanden zijn integraal als bijlage 1 opgenomen bij het advies.

1.1 • Afbakening, begrippen en werkwijze

De doorlichting richt zich op het gehele door de Politieacademie verzorgde postinitieel politieonderwijs, t.w. (1) certificaten van na- en bijscholing die in de kwalificatiedossiers zijn vermeld, onder deel B.3 en (2) opleidingen, trainingen en 'specials' die niet resulteren in een formele kwalificatie, maar die doorgaans wel in een behoefte (hebben) voorzien.

Aangesloten wordt bij definities die gangbaar zijn in de (bedrijfseconomische) literatuur en bij criteria die door de Politieonderwijsraad worden gehanteerd bij het onderhoud van de kwalificatiestructuur. Het begrip '*nut*' wordt in het kader van de doorlichting gedefinieerd als 'de mate waarin de betreffende opleidingsactiviteit / kwalificatie aan de behoefte van de gebruiker, i.c. het politieveld, voldoet' en waarbij blijkt dat onderwijs het meest passende instrument is. Het begrip '*noodzaak*' is voorbehouden aan die kwalificaties die urgent zijn en waarvan kan worden gesteld dat deze voor de (ontwikkeling van de) beroepsbeoefenaar op een bepaald terrein onmisbaar zijn. De (*financiële*) *doelmatigheid* wordt in het kader van deze doorlichting gelijkgesteld met het begrip *efficiëntie* en heeft betrekking op de 'verhouding tussen de opleidingsactiviteit en de middelen die hiervoor worden ingezet'.

Het onderzoek heeft zich overwegend beperkt tot een weergave en analyse van kwantitatieve gegevens die als indicator fungeren voor *nut/noodzaak* en (*financiële*) *doelmatigheid*. De Raad heeft hiermee een signalerende rapportage opgesteld. Mede op basis hiervan kan een kwalitatieve vervolgstap worden gemaakt: de politie beoordeelt, in dialoog met de Politieacademie, in hoeverre het onderwijs voldoet aan de behoefte, gegeven haar doelstelling, prioriteiten, werkprocessen en de geldende financiële en beleidsmatige kaders van wet- en regelgeving. Gevalideerde uitspraken over het *nut/noodzaak* en *doelmatigheid* kunnen vanuit deze dialoog tot stand komen.

Werkwijze

De basis voor de doorlichting is een door de Politieacademie ter beschikking gesteld gegevensbestand, bevattende het postinitieel onderwijsaanbod 2013, alsmede gegevens over kostprijs en beschikbare en aangevraagde opleidingsplaatsen.⁴ Dit bestand is aangevuld met relevante gegevens vanuit 'aanpalende' (nog lopende en afgeronde) projecten die in onderlinge samenwerking door de nationale politie, de Politieacademie en de

² Beleidsreactie op het *Voorjaarsadvies 2012*, Ministerie van Veiligheid en Justitie, 10 september 2012, kenmerk 284371.

³ *Businesscase Onderwijs & Kennis en Onderzoek in het kader van de vorming van de Nationale Politie*, Cap Gemini, 14 juni 2012.

⁴ Het databestand betreft de periode januari 2013-september 2013. Gebleken is dat dit bestand niet ten volle overeenkomt met de door de Politieonderwijsraad beheerde kwalificatiematrix. Met het oog op de toekomst is het van belang te komen tot een valide en eenduidig register van politieopleidingen, waarin zowel het erkende, kwalificerende opleidingsaanbod is vermeld, als ook de overige opleidingen.

Politieonderwijsraad worden uitgevoerd. De aanvullende informatie betreft resultaten van de projecten 'Verwijzing Landelijk Functiegebouw Nederlandse Politie (LFNP) - Kwalificatiestructuur Politieonderwijs (KSP)'⁵ en 'Reductie Functiegerichte Applicaties'.⁶ Tevens is in het bestand vermeld of het onderwijsaanbod opgenomen is in de kwalificatiematrix 2014 (zie Voorjaarsadvies 2013).

Het gegevensbestand, maar vooral de criteria weergegeven in bijlage 1 fungeren als bron in het overleg tussen de politie en de Politieacademie over de 'intekelijst' voor het jaar 2015. De uitkomsten van dit overleg bieden mogelijk nieuwe aanknopingspunten voor de verdere doorlichting en voor het onderhoud van de kwalificatiestructuur (zie hoofdstuk 4 van de toelichting op het advies).

De systematiek van doorlichting, de gegevens in het bestand en de toegepaste criteria zijn gedurende het project aangepast aan actuele ontwikkelingen. Opname van informatie betreffende de reductie van functiegerichte applicaties is hiervan een voorbeeld. Hoewel het verzoek van de minister om doorlichting van het postinitieel politieonderwijs met dit Voorjaarsadvies 2014 als afgerond kan worden beschouwd, is voortzetting ervan in komende jaren van groot belang. Daarbij kunnen ook andere criteria een rol gaan spelen, dan nu gehanteerd. De politie en de Politieacademie zullen hier samen verder over moeten spreken. De Politieonderwijsraad wordt graag geïnformeerd over de resultaten van dit overleg en draagt ook in de toekomst graag bij aan een verdere ontwikkeling van methodiek en criteria, mede met het oog op de verdere ontwikkeling van de kwalificatiestructuur van het politieonderwijs.

1.2 • Categorisering nut/noodzaak

Met het oog op de *vraagstelling naar het nut/noodzaak* van het postinitieel onderwijs is het gegevensbestand geanalyseerd en onderscheiden in een viertal categorieën. Deze categorieën zijn in bijlage 1 opgenomen en 'groen, geel, oranje en rood' gemarkeerd. Deze categorisering berust op een beperkt aantal criteria; de nationale politie en de Politieacademie kunnen deze verder aanvullen in de komende tijd.

Categorie a

Dit onderwijsaanbod is opgenomen in de jaarlijks door de minister van VenJ vastgestelde kwalificatiematrix 2014 en komt voor in de verwijzingsystematiek LFNP-KSP. Deels gaat het om opleidingen met het predicaat functiegerichte applicatie (FA) die door politimedewerkers verplicht moet worden gevolgd om zgn. voorbehouden handelingen te mogen uitvoeren.

In de bijlage is het onderwijsaanbod behorende tot deze categorie 'groen' gemarkeerd: onderwijs waarvan het in de rede ligt dat het behouden blijft, mits de politie dit ook zo blijft onderschrijven.⁷

Categorie b

Dit onderwijsaanbod is weliswaar opgenomen in de kwalificatiematrix 2014, maar komt niet voor in de verwijzingsystematiek LFNP-KSP en/of het betreft een FA die volgens de projectgroep 'Reductie functiegerichte applicaties' niet langer relevant is, onder voorbehoud dat kwalificatie voor de betreffende handelingen op een andere wijze in het personeelsbeleid van de nationale politie kan worden geborgd.

⁵ Het advies hieromtrent is in de Raadsvergadering van 27 september 2013. vastgesteld. De resultaten ofwel de verwijzingen van het Landelijk Functiegebouw naar het politieonderwijs geven inzicht in de vraag naar kwalificaties (en derhalve naar het nut) van politieonderwijs.

⁶ Onder verantwoordelijkheid van de nationale politie is er momenteel een project gaande, gericht op een reductie van het aantal functiegerichte applicaties. Daar waar mogelijk, is geen sprake meer van (periodieke) verplichte certificering, maar wordt de betreffende kennis en kunde geborgd in het HRM-beleid van de nationale politie.

⁷ In de bijlage is sprake van 'erkend relevant'. Het begrip 'erkend' heeft betrekking op kwalificerend onderwijs dat op advies van de Politieonderwijsraad door de minister is vastgesteld.

In de bijlage is deze categorie onderwijsaanbod 'geel' gemarkeerd. Door de politie wordt, in dialoog met de Politieacademie, geverifieerd of de keuze om vanuit de opleidingsprofielen niet naar dit aanbod te verwijzen, terecht is.

Categorie c

Dit onderwijsaanbod maakt geen deel uit van de kwalificatiestructuur politieonderwijs en is door de Politieacademie aangemerkt als een standaard of klantspecifieke 'special' of 'training'. Het betreft hier voornamelijk onderwijs dat op verzoek van een (voormalig) regiokorps of het KLPD is ontwikkeld en niet opleidt tot een formele kwalificatie. Wel kan sprake zijn van een bewijs van deelname. Onder 'special' wordt door de Politieacademie een onderwijsactiviteit verstaan die voor 1 klant wordt gereserveerd, bekrachtigd met een offerte en overeenkomst. Onderwijs waarvan het aanbod (dus de te reserveren plekken) op verzoek van de klant, *vollledig* voor 1 klant gereserveerd kan worden, wordt als klantspecifiek aangeduid. Ook (nieuw of bestaand) onderwijs dat inhoudelijk aan de wensen van een (voormalig) korps is aangepast, wordt aangeduid met de term 'klantspecifiek'.

In de bijlage wordt deze categorie onderwijsaanbod 'oranje' gemarkeerd. De vraag ligt voor of er, gegeven de doelen, (geprioriteerde) thema's en werkprocessen van de nationale politie, behoefte is om de betreffende onderwijsactiviteiten te handhaven. Nut of noodzaak moeten dus nog blijken vanuit de dialoog tussen de politie en Politieacademie.

Categorie d

Deze categorie onderwijsaanbod wordt door de Politieacademie aangemerkt als een standaard of klantspecifieke 'special' of 'training', maar de titel van het onderwijs wekt de suggestie dat sprake is van ondoelmatige overlap met (één of meerdere) andere onderwijsactiviteiten (varianten)⁸ en/of dat sprake is van onderwijs dat ten behoeve van voormalige korpsen of externe afnemers is ontwikkeld. Ook is sprake van onderwijs waarvan de inhoud, gezien de titel, niet politie specifiek is en wellicht door een externe aanbieder kan worden uitgevoerd. In onderling overleg kunnen politie en Politieacademie bezien of het opleidingsassortiment behorende tot deze categorie behouden moet blijven, dan wel efficiënter kan worden ingericht.

Financiële doelmatigheid

Bij de beantwoording van 'nut-en-noodzaak-vragen' is het van belang gegevens van financiële doelmatigheid mee te wegen. Per onderwijseenheid is in bijlage 1 informatie opgenomen over (1) het aantal beschikbare opleidingsplaatsen, (2) het aantal aangevraagde opleidingsplaatsen, (3) het verhoudingspercentage hiervan (het percentage aangevraagde opleidingsplaatsen t.o.v. het aantal beschikbare plaatsen), (4) de prijs per deelnemer en (5) het aantal geplande cursussen.⁹ In paragraaf 1.3 wordt hier verder op ingegaan.

Opname in de kwalificatiestructuur?

In zijn beleidsreactie op het Voorjaarsadvies 2012 noemde de minister van Veiligheid en Justitie het uitgangspunt om zoveel mogelijk onderwijs in de kwalificatiestructuur onder te brengen. In de bijlage zijn onderwijsactiviteiten opgenomen die zich in een brede belangstelling mogen verheugen, maar geen onderdeel uitmaken van de kwalificatiestructuur. Een nadere analyse moet uitwijzen of deze onderwijseenheden qua beoogde leeropbrengsten alsnog een plek verdienen in de kwalificatiestructuur. Deze analyse richt zich op het volgende:

- Hoe is het onderwijs te kenmerken? Als herhaling, onderhoud, bijscholing? Of is sprake van aanvullend kwalificerend onderwijs?
- Is sprake van een meerjarige (substantiële) belangstelling op nationale schaal? Zijn er alternatieven denkbaar en hoe verhouden die zich tot de doelmatigheidscriteria?
- Passen deze onderwijsactiviteiten qua leerdoelen in de kwalificatiedossiers?

⁸ Soortgelijke titels (varianten) van onderwijseenheden zijn in bijlage 1 opgenomen als sprake is van verschillende productidentificaties.

⁹ Deze gegevens zijn niet voor alle onderwijseenheden beschikbaar.

- Zijn er plannen en/of initiatieven om deze onderwijsactiviteiten daadwerkelijk onder te brengen in de kwalificatiestructuur?

De Politieonderwijsraad verzoekt de nationale politie het initiatief te nemen tot de benodigde analyse.

1.3 • Verdiepende beschouwing

In deze paragraaf wordt de bovenstaande categorisering verder toegelicht. Dit biedt aanvullende aanknopingspunten voor het benodigde overleg.

Algemeen

Volgens opgave van de Politieacademie was in 2013 sprake van een actief aanbod van in totaal 628 onderwijseenheden.¹⁰ Daarnaast waren er 40 *geannuleerde* (6,4%) onderwijseenheden die opleiden tot formele kwalificaties. Van deze 40 geannuleerde onderwijseenheden mocht bijna de helft zich verheugen in een (aanvankelijke) aanvraag van onderwijsplaatsen. Van het totale onderwijsaanbod, inclusief de in de registratieperiode geannuleerde onderwijseenheden (668), behoorden er 257 tot de kwalificatiestructuur politieonderwijs (38,5%). Het resterend deel werd gevormd door (standaard en klantspecifieke) 'specials' en 'trainingen' (61,5%).

Van deze 'specials' en 'trainingen' nam de School voor Crisis- en Gevaarsbeheersing meer dan 27% voor zijn rekening, gevolgd door de School voor Recherche (26%) en de School voor Handhaving (bijna 19%).

Het onderscheid tussen 'standaard' en 'klantspecifiek' is van belang. Waar 'standaard' volgens opgave van de Politieacademie refereert aan onderwijs in algemene zin, heeft 'klantspecifiek' onderwijs betrekking op aanbod dat volledig voor 1 klant kan worden gereserveerd, dan wel wat betreft inhoud 'op maat' is samengesteld. Van alle 'specials' en 'trainingen' staat 66,4% als 'klantspecifiek' te boek. Het ligt in de rede dat als eerste wordt gekeken naar wat er binnen deze 'klantspecifieke' categorie efficiënter kan worden ingericht.

Over nut en noodzaak

Eén van de criteria ter beoordeling van nut en noodzaak is de ervaring met de vraag in de afgelopen jaren. Een aanname is dat, waar sprake is van een substantiële (meerjarige) belangstelling, een reële behoefte vanuit de professie blijkt. Bijlage 1.1 geeft zicht op de 'top 50' van onderwijseenheden die zich in de registratieperiode januari – september 2013 in een substantiële belangstelling mochten verheugen. Absolute top in deze lijst zijn trainingen, gericht op de ontwikkeling van 'mentale kracht' voor uitvoerenden en leidinggevendenden. Als het gaat om kwalificerend onderwijs, dan zijn de onderwijseenheden 'Optreden als ME-lid', de opleiding tot 'Hulpofficier van Justitie' en 'Afname celmateriaal t.b.v. van DNA-onderzoek' de belangrijkste.

Categorie a ('groen', bijlage 1.2):

Tot deze categorie behoren onderwijseenheden die in de kwalificatiestructuur zijn opgenomen en die een verwijzing kennen vanuit de LFNP-opleidingsprofielen. Soms geldt daarbij het predicaat functiegerichte applicatie.

Van het totale aanbod van 668 onderwijseenheden is er sprake van 148 *actieve* (dus daadwerkelijk uitgevoerde) en 'groen' gemarkeerde onderwijseenheden (22%).¹¹ Dit betekent dat deze in de kwalificatiestructuur zijn opgenomen en dat hiernaar wordt verwezen in de opleidingsprofielen LFNP. Waar sprake is van een 'groene' FA heeft de Werkgroep Reductie FA's aangegeven dat deze (vooralnog) relevant is. Er zijn 32 onderwijseenheden die tot deze categorie behoren maar in de registratieperiode *geannuleerd* zijn.

¹⁰ In het databestand als onderwijsaanbod opgenomen intests, toetsen, examens e.d. zijn in de analyse niet meegenomen.

¹¹ Onderwijseenheden waarvan reeds bekend is dat deze in 2014 niet in deze hoedanigheid worden aangeboden zijn buiten beschouwing gelaten.

Van het onderwijsaanbod in deze categorie is voorsnog in voldoende mate aangetoond dat dit behouden kan blijven. De criteria die toegepast zijn om dit aanbod op te nemen in de kwalificatiestructuur (voorbehouden handeling, onderbouwing, navolgbaarheid, samenhang) en het gegeven dat de nationale politie dit aanbod in de opleidingsprofielen LFNP als opleidingsindicatie heeft aangemerkt, tonen nut en noodzaak aan. Onderwijs behorend tot deze categorie wordt gekarakteriseerd als kwalificerend onderwijs en leidt derhalve op tot erkende (deel-)diploma's en/of certificaten.

Categorie b ('geel', bijlage 1.3)

Tot deze categorie behoren onderwijseenheden die wel opgenomen zijn in de kwalificatiematrix 2014, maar geen verwijzing kennen vanuit de opleidingsprofielen LFNP. Tevens zijn in deze categorie FA's opgenomen die kunnen vervallen, volgens de Werkgroep reductie FA's.

Deze categorie betreft 60 onderwijseenheden. Van deze 60 onderwijseenheden zijn er 49 waarnaar vanuit de LFNP-opleidingsprofielen *niet* wordt verwezen (bijlage 1.3a). Voor een deel is dit verklaarbaar, waar het gaat om onderwijs op het terrein van leiderschap dat momenteel in heroverweging is.¹² Voor 11 onderwijseenheden geldt de opvatting van de Werkgroep Reductie FA's dat het vakmanschap niet louter door middel van een (verplichte) FA geborgd behoort te worden (bijlage 1.3b).¹³

Categorie c ('oranje', bijlage 1.4)

Het betreft hier onderwijseenheden die niet opgenomen zijn in de kwalificatiematrix, maar gekarakteriseerd worden als (standaard en klantspecifieke) 'specials' en 'trainingen'. De totale omvang betreft 411 onderwijseenheden ofwel 61,5% van het totale onderwijsaanbod.

Opgemerkt wordt dat 'specials en 'trainingen' die op basis van onder categorie d genoemde criteria 'rood' gemarkeerd zijn niet in deze bijlage zijn opgenomen (zie hiervoor bijlage 1.5).

Categorie d ('rood', bijlage 1.5)

Dit zijn onderwijseenheden met (soort-)gelijke titels die op een mogelijke 'overlap' in onderwijsinhoud duiden, alsmede onderwijs waarvan het, gezien de titel, aannemelijk is dat dit specifiek ten behoeve van een (voormalig) korps of een externe afnemer is ontwikkeld. Ook onderwijs waarvan de titel mogelijk duidt op een onderwijsinhoud die niet specifiek 'des politie' is, is onder deze categorie gevat.

Van het totale onderwijsaanbod zijn voor deze categorie 112 onderwijseenheden geselecteerd. Hierbij wordt opgemerkt dat er, omdat gescreend is op (vergelijkbare) titels en niet op onderwijsinhoud, sprake is van een indicatie: mogelijk kunnen er meer onderwijseenheden onder deze noemer worden gebracht (bijlage 1.5a). Het merendeel heeft het label 'klantspecifiek' en is specifiek voor een afnemer ontwikkeld en gereserveerd. Uit bijlage 1.5b blijkt dat van een substantieel deel van deze 112 onderwijseenheden sprake is van een titel die aan onderwijs refereert dat in eerste instantie gericht is op vorming en/of ontwikkeling van vaardigheden, niet specifiek gericht op het politievak. Het betreft hier een brede waaier van onderwijsactiviteiten: van timemanagement tot overtuigend presenteren, van politiek-bestuurlijke sensitiviteit tot autotechniek en 'stuurmanskunst'. Voor deze groep kan de principiële vraag worden gesteld of, ook al is de onderwijsinhoud 'politiegekleurd', de Politieacademie hiervan uitvoerder moet zijn.

Van tenminste 24 klantspecifieke onderwijsactiviteiten kan met redelijke zekerheid worden vastgesteld, dat deze voor een specifieke eenheid op maat zijn ontwikkeld. Ook is sprake van externe afnemers, waaronder maatschappelijke organisaties, gemeenten, ministeries en

¹² Uit de bijlage blijkt tevens dat 5 onderwijseenheden reeds zijn geannuleerd.

¹³ De werkgroep 'Reductie functiegerichte applicaties' spreekt over 12 onderwijseenheden. De onderwijseenheid 'Hacking Investigation' is op basis van de brontekst niet als functiegerichte applicatie in de kwalificatiematrix aangemerkt.

overige overheidsorganisaties (bijlage 1.5c). De vraag kan worden gesteld of dit klantspecifieke onderwijs in de constellatie van de nationale politie bestaanswaardig heeft. Ten aanzien van ontwikkeld onderwijs 'voor derden' rijst de principiële vraag of de Politieacademie haar capaciteit hiervoor ter beschikking moet stellen. Zo ja, dan vergt dit een kosten/baten analyse en wellicht een aangepaste financiering door de klant.

Tot slot geeft bijlage 1.5d een overzicht van onderwijseenheden die, in ieder geval wat betreft de titel, een overlap vertonen.¹⁴ In een aantal gevallen is sprake van een 'standaardversie' en van een 'klantspecifieke versie'. Voorbeelden hiervan zijn de 'Applicatie rijvaardigheid ME-AE', de 'Hercertificering HovJ' en de 'Praktijkbegeleiders Politieonderwijs 2.0 5 dagen'. De vraag doet zich voor of sprake is van dermate verschillen in inhoud en opzet, dat het onderscheid gehandhaafd moet blijven. Mogelijk kunnen de verschillende varianten worden gecombineerd. Een pregnant voorbeeld hiervan is het op de versterking van mentale kracht gerichte onderwijs dat in vele varianten wordt aangeboden.

Over (financiële) doelmatigheid

Het door de Politieacademie beschikbaar gestelde databestand bevat een aantal indicatoren ter inschatting van de (financiële) doelmatigheid, t.w. het aantal beschikbare – en aangevraagde opleidingsplaatsen, het verhoudingspercentage hiervan, de in rekening gebrachte prijs per deelnemer en het aantal geplande cursussen. Deze informatie is van 563 onderwijseenheden van een totaal van 628 onderwijseenheden beschikbaar (90%).

Een indicator voor doelmatigheid is het aantal aangevraagde opleidingsplaatsen voor een onderwijseenheid. De achterliggende rendementsvraag hierbij is of (niet kwalificerend of niet politie specifiek) onderwijs voor een beperkt aantal deelnemers in stand moet worden gehouden en zo ja, welke criteria hierbij van toepassing zijn.

Een volgende indicator is de verhouding van het aantal *aangevraagde* opleidingsplaatsen ten opzichte van het aantal *beschikbare* plaatsen. Een te groot aantal onbezette opleidingsplaatsen roept de vraag op of de organisatie van het onderwijs anders kan worden ingericht. Ook ten aanzien van dit verhoudingspercentage dat separaat in de kolom 'afname doelmatig' is vermeld, is een markering aangebracht t.w. 'groen, oranje, rood'.

In bijlage 1.6 worden gegevens over de *status* van het onderwijs (kwalificerend onderwijs, training, special) gecombineerd met bovengenoemde *doelmatigheidsgegevens*. Ten aanzien van de kolom 'afname doelmatig' geldt de volgende legenda:

- Bij de 'groen' gemarkeerde onderwijseenheden is sprake van een percentage van aangevraagde opleidingsplaatsen ten opzichte van het aantal beschikbare plaatsen van 50 of meer.
- Bij het 'oranje' gemarkeerd onderwijs ligt dit verhoudingspercentage tussen de 15 en 50.
- Als sprake is van 15% of minder aangevraagde opleidingsplaatsen, dan is sprake van 'rood'.
- Waar sprake is van een laag aanvraagpercentage in combinatie met een (onevenredig) groot aantal *geplande cursussen*, is dit 'oranje' gemarkeerd.

Zo bezien kan het volgende worden geconstateerd:

- Van de 563 onderwijseenheden waarvan doelmatigheidsgegevens beschikbaar zijn, is er ten aanzien van slechts 24 onderwijseenheden sprake van een 'rode' markering (4,3%). Daarvan maken er 4 deel uit van de kwalificatiestructuur politieonderwijs.¹⁵
- Bij twee onderwijseenheden wordt een laag aanvraagpercentage gecombineerd met een relatief hoog aantal geplande cursussen.¹⁶

¹⁴ In alle gevallen, ook als sprake is van gelijke titels, is sprake van verschillende productversie-identificaties.

¹⁵ Het betreft de onderwijseenheden 'Plaatsen besloten plaatsen commandant', 'Toetsers AZV – doelgroep AOE', 'Leergang Forensisch Digitale Recherche', 'Leergang Recherchemedewerker: tactisch rechercheur'.

¹⁶ Het betreft 'Structureren van een meer omvattend recherche onderzoek training voor 2e en 3e kansers' (7,7% aangevraagd, 9 cursussen) en 'Afname celmateriaal t.b.v. van DNA-onderzoek' (13,8% aangevraagd, 13 cursussen).

- 56 Onderwijseenheden bevinden zich in de 'oranje' zone (9,9%) ofwel een verhoudingspercentage tussen de 15 en 50%. Hiervan maken er 15 deel uit van de kwalificatiestructuur. Ook in deze categorie kenmerkt een aantal onderwijseenheden zich door een relatief hoog aantal geplande cursussen.
- De overige onderwijseenheden (85,8%) scoren ten aanzien van het verhoudingspercentage 'groen'.¹⁷
- Van 257 onderwijseenheden is informatie over het aantal credits beschikbaar (bijlage 1.6a). Hiervan hebben er 117 een studiebelasting van 5 credits of minder.¹⁸
- Bijlage 1.7 geeft, voor zover beschikbaar, een overzicht van de prijs per deelnemer alsmede eventuele toeslagen (prijsfacilitair). Uit het overzicht blijkt dat de prijs per deelnemer behoorlijk uiteen loopt, omdat in sommige gevallen gebruik wordt gemaakt van (zeer) kostbare leermiddelen (bijv. duur wagenpark of geavanceerde simulatieapparatuur).¹⁹
- Bijlage 1.8 tenslotte laat (actieve) onderwijseenheden zien met het aantal aangevraagde opleidingsplaatsen van 5 of minder. Er is hier sprake van 74 onderwijseenheden waarbij wordt opgemerkt dat 11 hiervan in de registratieperiode geen enkele aanvraag kenden. Hiervan behoorden er 61 tot het niet kwalificerend onderwijs.

---

¹⁷ Als het onderwijs betreft dat 'klantspecifiek' is en op verzoek van een (voormalig) korps of eenheid is ontwikkeld, dan ligt het in de rede dat sprake is van een hoog percentage aangevraagde opleidingsplaatsen.

¹⁸ Het verdient aanbeveling dat de Politieacademie informatie over het aantal credits, met name als het gaat om onderwijseenheden die niet tot de kwalificatiestructuur behoren, aanvult.

¹⁹ Kennelijk wordt er dan voor gekozen om investeringskosten toe te rekenen aan de betreffende leeractiviteit en deze niet op te nemen in een algemene investeringsbegroting, zoals in het reguliere onderwijs veelal wordt toegepast.

Generieke competenties

In het Najaarsadvies 2013 is aangegeven dat een verdere aanscherping en aanvulling van examenvereisten van politieopleidingen gewenst is. Dit houdt werk in voor elk van de kwalificatiedossiers (zie hoofdstuk 4). Daarnaast zijn er twee ontwikkelinitiatieven genomen. Ten eerste, de ontwikkeling van een *Referentiekader generieke competenties* dat betrekking heeft op het koppelvlak algemeen voortgezet onderwijs en politieonderwijs. Dit onderwerp komt aan de orde in dit hoofdstuk. Een meer uitgewerkte notitie is opgenomen als bijlage 2 bij dit advies.

Daarnaast wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een deeldiploma *Algemene Opsporingsbekwaamheid en Politie Vorming (AOPV)*, waarin de grootste gemene deler van de basispolitieopleidingen bij elkaar is geplaatst en waarmee de eisen worden verwoord die gelden voor elke executieve politieambtenaar, ongeacht beroep of functie (zie verder hoofdstuk 3 van deze toelichting).

Voor wat betreft het voorgestelde Referentiekader generieke competenties geldt het uitgangspunt dat het politieonderwijs rust op een basis van algemeen voortgezet onderwijs. Wat daar eerder is geleerd, wordt in het politieonderwijs beschouwd als aanwezige kennis, vaardigheden en houding.

Voorgesteld wordt de meest relevante eindtermen van het toeleverend onderwijs samen te vatten in een referentiekader generieke competenties. Naast een bepaald niveau van beheersing van de Nederlandse taal, Rekenen/ wiskunde en Engels, worden leeropbrengsten voorgesteld, die geordend zijn onder de noemers Democratie & Rechtsstaat, Internationalisering, Digitalisering en Sociaal-culturele diversiteit. Het thema Democratie & Rechtsstaat wordt opgevat als de kern van het referentiekader.

Advies

1. Met het oog op het jaar 2015 adviseert de Politieonderwijsraad van het referentiekader generieke competenties de onderdelen Nederlandse taal, Rekenen/wiskunde en Engels van toepassing te verklaren voor de opleidingen Politiewerker (niveau 2, 3 en 4) en Bachelor Politiekunde (niveau 6) en dit te vermelden in de betreffende kwalificatiedossiers, conform het schema in box 5 van bijlage 2.
2. Voor wat betreft de onderdelen democratie & rechtsstaat, internationalisering, digitalisering en sociaal-culturele diversiteit adviseert de Raad een verdere uitwerking van de paragrafen 3 en 4 van de notitie in bijlage 2 te bewerkstelligen (boxen 6-9), gebruik makend van de eindtermen die gelden voor het vmbo, havo en vwo, met het oog op toepassing vanaf 1 januari 2016.
3. De Raad adviseert de Politieacademie en de Nationale Politie de referenties generieke competenties te benutten, om te bepalen of aannames met betrekking tot vooronderstelde kennis, vaardigheden en houdingsaspecten correct zijn. Waar nodig kunnen afspraken gemaakt worden over remediëring.

Onderhoud en ontwikkeling kwalificatiestructuur, stand van zaken

In 2013 heeft de Politieonderwijsraad een nieuwe systematiek doorgevoerd met betrekking tot het onderhoud en de verdere ontwikkeling van de kwalificatiestructuur politieonderwijs. Centraal staan voortaan de kwalificatiedossiers (KD's). Het totaaloverzicht van formele kwalificaties komt tot uitdrukking in de kwalificatiematrix.

De invoering van kwalificatiedossiers is gericht op een versterking van de samenhang binnen het politieonderwijs en de borging van een proces van onderhoud en ontwikkeling waarin de beoogde leeropbrengsten van het politieonderwijs centraal staan. De Raad sluit hiermee aan op de werkwijze in het reguliere beroepsonderwijs. Ook kan door het gehanteerde format van de kwalificatiedossiers de aansluiting en de vergelijkbaarheid tussen politieonderwijs en regulier onderwijs beter worden geborgd.

De hoofdstructuur van de kwalificatiestructuur vloeit voort uit het onderscheid in drie brede politieberoepen (politieman/-vrouw, rechercheur, politiechef) en het onderscheid in kwalificatieniveaus, conform het NLQF. De niveaus 2, 3 en 4 worden gerekend tot het mbo; de hogere niveaus worden gerekend tot het hoger onderwijs. Kwalificatieniveaus liggen dakpansgewijs over elkaar heen. Steeds is sprake van enige mate van overlap, soms is sprake van inclusie als een kwalificatie op een lager niveau in zijn geheel onderdeel uitmaakt van een kwalificatie op een hoger niveau.

In het Najaarsadvies 2013 heeft de POR in totaal 12 kwalificatiedossiers voorgesteld, als voertuig voor verder onderhoud en ontwikkeling. Met het oog op 2014 zijn daarvan zes door de minister vastgesteld, de andere dossiers waren daarvoor nog onvoldoende beschreven, met name waar het ging om het onderdeel examenvereisten (deel C).

Handleiding onderhoud en ontwikkeling kwalificatiestructuur politieonderwijs

Met de komst van de nationale politie is het mogelijk en noodzakelijk om processen van overleg en afstemming over onderhoud en ontwikkeling van de kwalificatiestructuur te herzien. Afsproken is rond de zomer van 2014 een vernieuwde handleiding beschikbaar te hebben, waarin elke betrokkene bij het politieonderwijs de eigen rol en verantwoordelijkheid beschreven vindt. De totstandkoming van deze handleiding vergt overleg en afstemming tussen alle directe betrokkenen, voorop de politie en de Politieacademie, maar ook andere belanghouders moeten zijn betrokken. De voorbereidende werkzaamheden worden gecoördineerd vanuit de Commissie Kwalificatiestructuur Politieonderwijs. Eerder is afgesproken dat verandervoorstellen beoordeeld worden op basis van vier algemene criteria: *onderbouwing, navolgbaarheid, samenhang en doelmatigheid*.

Een belangrijke input voor verandering van de kwalificatiestructuur is de harmonisatie van onderscheiden werkprocessen binnen de politie en de doorwerking daarvan in de beschrijvingen van functies, vakgebieden en werkterreinen. Het onderwijs wordt geacht tijdig en adequaat mee te bewegen met deze harmonisatie van werkwijzen en organisatie. Voor zover dit gevolgen heeft voor de examenvereisten, wordt dit verwerkt in de kwalificatiedossiers.

Om zicht te houden op veranderingen in de politiepraktijk die kunnen of moeten doorwerken in het politieonderwijs (in algemene basisopleidingen dan wel in specifieke opleidingen) is het van belang ontwikkelpunten tijdig en adequaat te benoemen. In algemene zin draagt de Politieonderwijsraad hieraan bij door de opstelling van signaleringsrapportages, waarin gereflecteerd wordt op actualiteiten en een overzicht wordt geboden van de meeste relevante politiekundige onderzoeksliteratuur. De laatste rapportage in dat verband dateert van januari

2014.²⁰ Door de formering van de commissie Kennis & Onderzoek (de opvolger van de commissie Politie & Wetenschap) wordt de signaleringsfunctie van de Politieonderwijsraad versterkt. Signaleringen die tot daadwerkelijke agendering en ontwikkelwerkzaamheden leiden, komen tot uitdrukking in de kwalificatiedossiers, in deel D ('Verantwoording en Ontwikkelagenda').

Daarnaast is het van belang het zgn. 'klein onderhoud' goed te monitoren, alsook initiatieven die er zijn, gericht op substantiële wijzigingen van bestaande kwalificaties en initiatieven gericht op de ontwikkeling van nieuwe kwalificaties. 'Klein onderhoud' vindt bij voortduring plaats. Ontwikkelingen in de politiepraktijk worden bij voortduring gevolgd door het politieonderwijs en vinden hun doorwerking in leermiddelen, leeractiviteiten en leerlijnen. Dit kan op zeker moment aanleiding geven tot heroverwegingen over benamingen (titels van certificaten bijv.), studiebelasting of examenvereisten. Omdat niet elke kleine wijziging onmiddellijk doorwerking behoeft in de kwalificatiestructuur, is afgesproken toe te werken naar een driejarige cyclus. Voorwaarde is dan wel dat een kwalificatiedossier volledig is gevuld. Dat is nu nog niet het geval, vanwege onvolledig geformuleerde examenvereisten of het ontbreken daarvan. Om die reden geldt vooralsnog een eenjarige cyclus. In het Najaarsadvies 2013 passeren opnieuw alle kwalificatiedossiers van het politieonderwijs en zullen de resultaten van het ontwikkelwerk van de afgelopen maanden blijken.

Algemene Opsporingsbekwaamheid en Politie Vorming (AOPV)

Adequaat politiewerk vergt een algemene basis van kennis, inzicht, vaardigheden en houding met betrekking tot wat politiewerk in de Nederlandse democratie en rechtsstaat inhoudt, hoe de politie is georganiseerd en wat politiewerk vergt van individuele beroepsbeoefenaren. In het Najaarsadvies van 2013 is het initiatief genomen om de examenvereisten die hierop betrekking hebben, bij elkaar te plaatsen onder de noemer Deeldiploma AOPV.

Er is een thematische structuur opgesteld, die aansluit op het Referentiekader generieke competenties. Vooralsnog gaat het om vier hoofdthema's, te weten Democratie, rechtsstaat en de politiefunctie ('de politie staat niet op zichzelf'), de Nederlandse politie ('dit is de politie'), Politiewerk ('dit doet de politie') en Algemene politie beroepsvorming ('weten en geweten van de politie'). Afgesproken is om in de komende maanden, in de aanloop naar het Najaarsadvies 2014, met vereende krachten te komen tot een verdere uitwerking. Bij de beschrijving van examenvereisten wordt gekeken naar zowel de bestaande basispolitieopleidingen ('reconstructie'), als naar de politiepraktijk ('perspectieven'). Specifieke aandacht is nodig voor juridische kennis en vaardigheden en voor onderwerpen als het geweldsmonopolie, morele dilemma's van het politiewerk en voor de politie als dienstverlenende organisatie.

Hoewel de AOPV primair gezien wordt als een vast deeldiploma binnen meerdere kwalificatiedossiers, ter versterking van de kennis- en vormingsbasis van de politieopleidingen²¹, is het ook van belang om te onderzoeken in hoeverre de AOPV benut kan worden als een minimumbasis voor aanstelling als politieambtenaar, cf. art. 141 van het Wetboek van Strafvordering.

Kwalificatiematrix 2015

In de kwalificatiematrix zijn alle erkende diploma's, -deeldiploma's en certificaten van na- en bijscholing in één samenhangend overzicht geplaatst. In het Voorjaarsadvies 2013 heeft de Raad de kwalificatiematrix 2014 aangeboden aan de minister van Veiligheid en Justitie. Buiten deze matrix zijn er geen ministerieel erkende kwalificaties. De kwalificatiematrix wordt jaarlijks formeel vastgesteld door de minister om redenen van rechtszekerheid en navolgbaarheid. De kwalificatiematrix bevat geen onderwijseenheden, tenzij deze een zelfstandige kwalificatie vertegenwoordigen.

²⁰ Oog in 't Zeil. Signaleringsrapportage. Politieonderwijsraad, januari 2014.

²¹ Een aanvullend perspectief hierop is om te onderzoeken in hoeverre het politieonderwijs een voorbeeld kan nemen aan de kennisbases lerarenopleidingen (HBO Raad). Gedacht kan worden aan een kennisbasis per kwalificatiedossier verbijzonderd.

Tot nu toe was het gebruikelijk de kwalificatiematrix te actualiseren in het voorjaar, vanwege het zgn. intekenproces dat plaatsvond in de maanden april – juni, waarbij vanuit de toenmalige korpsen ingetekend werd op het beschikbare opleidingsaanbod. Met de komst van de nationale politie is deze koppeling overbodig. Voortaan kan actualisatie van de kwalificatiematrix direct gekoppeld worden aan wijzigingen in de kwalificatiedossiers. In september 2014 wordt de balans opgemaakt met het oog op 2015, gegeven de afgesproken beoordelingscriteria, uitmondend in het Najaarsadvies 2014.

In hoofdstuk 1 van onderhavige toelichting op het Voorjaarsadvies is gerapporteerd over de doorlichting van het postinitiële politieonderwijs. Voor een belangrijk deel had dit ook betrekking op het erkende, kwalificerende politieonderwijs. Waar de doorlichting leidt tot vragen bij de blijvende relevantie van deze erkende opleidingen, wordt besproken in het Najaarsadvies 2014.

Voorbeelden van wijzigingsvoorstellen die in voorbereiding zijn, betreffen:

- uitwerking van het kwalificatiedossier Master Tactisch Leidinggeven (examenvereisten);
- herordening van certificaten van na- en bijscholing op de diverse domeinen binnen het kwalificatiedossier politiemedewerker;
- mogelijke effecten van het project ‘reductie functiegerichte applicaties’;
- voorstellen op het terrein van intelligence en forensische opsporing.

Meer tijd vragen ontwikkelingen, zoals:

- uitwerking kwalificatiedossiers Associate operationeel leidinggeven en Master Strategisch leidinggeven;
- perspectiefontwikkeling op het kwalificatiedossier Associate Politiekunde, waarin meerdere domeinen als expertisedomein kunnen zijn onderscheiden, en waarin een overlap van in totaal 120 C met de bachelor politiekunde gerealiseerd wordt;
- perspectiefontwikkeling op het kwalificatiedossier Associate Recherchekunde, waarin meerdere domeinen als expertisedomein kunnen zijn onderscheiden, en waarin een overlap van in totaal 120 C met de bachelor politiekunde gerealiseerd wordt;
- perspectiefontwikkeling op het kwalificatiedossier Bachelor Recherchekunde, in afstemming met de differentiatie Recherchekunde binnen de huidige bachelor Politiekunde.

Relatie KSP / LFNP

In de bovengenoemde handleiding die in de komende maanden wordt ontwikkeld, is aandacht nodig voor zowel het onderhoud en de verdere ontwikkeling van de kwalificatiestructuur politieonderwijs als de doorwerking daarvan in het opleidingsprofiel binnen de functiebeschrijvingen LFNP. Naar verwachting zal de Politieonderwijsraad hieromtrent in het Najaarsadvies 2014 enkele voorstellen doen.

Bijlagen Doorlichting Postinitieel politieonderwijs

De bijlagen zijn in een apart document toegevoegd.

Referentiekader generieke competenties

INLEIDING

De Politieonderwijsraad vervult taken op het grensvlak tussen politiepraktijk en politieonderwijs, anders gezegd, het koppelvlak tussen vraag en aanbod. In 2012 zijn nieuwe afspraken gemaakt over de wijze waarop dat werk gebeurt. Centraal staat de ontwikkeling en het onderhoud van kwalificatiedossiers. Alle betrokken stakeholders van het politieonderwijs dragen hieraan bij, voorop de politie zelf. De kwalificatiestructuur politieonderwijs gaat uit van drie onderscheiden beroepen: de politieman/-vrouw, de rechercheur en de politiechef. Deze beroepen worden op meerdere kwalificatieniveaus uitgeoefend. In totaal zijn er op dit moment 12 kwalificatiedossiers onderscheiden.

Kwalificatiedossiers hebben een vast format. In deel A wordt het politiewerk beschreven aan de hand van beroepsprofielen en daaraan ten grondslag gelegen functieprofielen en beschrijvingen van werkprocessen. Deze beschrijvingen laten zien wat er van 'vakbekwame' politiemensen gevraagd wordt. In deel B van het KD zijn de diploma's en bijpassende certificaten van na- en bijscholing vermeld (= 'startbekwaamheid' voor een beroep of functie). In deel C van het kwalificatiedossier is verwoord wat de examenvereisten zijn. Deel D tenslotte bevat een verantwoording van de voorgaande delen en een ontwikkelingsagenda.

In het najaar 2013 is gebleken dat de kwalificatiedossiers op het punt van de examenvereisten niet goed genoeg zijn uitgewerkt. In sommige dossiers ontbreken examenvereisten, omdat de ontwikkeling van deze dossiers nog loopt of omdat sprake is van ingrijpende heroverwegingen. In andere dossiers staan de examenvereisten wel vermeld. Daarvan is geconstateerd dat het overwegend om vaardigheden gaat, in directe relatie met beroepstaken. Kennis- en vormingsaspecten zijn slechts beperkt vermeld, maar ook wettelijke beroepsvereisten komen onvoldoende tot uitdrukking in de examenvereisten.

Afgesproken is de examenvereisten verder aan te vullen en aan te scherpen (zie ontwikkelingsagenda, Najaarsadvies 2014: 20-22). Dit brengt werk met zich mee voor elk van de kwalificatiedossiers. Verdere explicitering van examenvereisten is van belang voor het werkveld (herkenbaarheid) en voor het maken van curricula en examens (houvast). In dit verband is een project gestart, dat beoogt bij te dragen aan de explicitering van examenvereisten, te weten de ontwikkeling van een *Referentiekader Generieke Competenties*.

Het politieonderwijs rust op een basis van algemeen voortgezet onderwijs. Wat daar eerder is geleerd, wordt in het politieonderwijs beschouwd als aanwezige kennis, vaardigheden en houding. Voorgesteld wordt de meest relevante eindtermen van het toeleverend onderwijs samen te vatten in een referentiekader generieke competenties. Naast een bepaald niveau van beheersing van de Nederlandse taal, Rekenen/ wiskunde en Engels, worden leeropbrengsten voorgesteld, die geordend zijn onder de noemers Democratie & Rechtsstaat, Internationalisering, Digitalisering en Sociaal-culturele diversiteit. Het hoofdthema Democratie & Rechtsstaat wordt gezien als de kern van het referentiekader.

INHOUD

Inleiding

1 • Het vertrekpunt

2 • Nederlandse taal, wiskunde/rekenen, moderne vreemde talen: de basis

3 • Democratie & Rechtsstaat: de kern

4 • Internationalisering, digitalisering, sociaal-culturele diversiteit: complexiteit

Schematisch overzicht van thema's referentiekader generieke competenties

1 • Vertrekpunt

Politieonderwijs is competentiegericht. Beroepsspecifieke competenties betreffen de onderscheiden beroepstaken binnen de politieberoepen en politiefuncties. De bekwaamheid in het politiewerk staat centraal. Daarom is praktijkleren ook een belangrijke component van het politieonderwijs. De uitoefening van het politievak vindt plaats binnen de cultuur en de kernwaarden van de Nederlandse politie. Deze zijn direct verbonden met de kernwaarden van de Nederlandse democratie en rechtsstaat en verwachtingen omtrent verantwoord burgerschap in ons land. In de meest algemene zin betreft oordeelsvermogen de missie van de Nederlandse Politie: *‘Waakzaam en dienstbaar staat de politie voor de waarden van de rechtsstaat’*, maar dan toegepast in concrete werksituaties.

Generieke competenties zijn voorondersteld en voorwaardelijk, om beroepsspecifieke competenties adequaat te kunnen aanleren en uitoefenen. Voor de hand liggend zijn kennis en vaardigheden op het terrein van de Nederlandse taal, rekenen/wiskunde en de moderne vreemde talen (Engels, maar mogelijk ook andere). Daarnaast mag van elke burger worden verwacht dat deze beschikt over kennis van de kenmerken en het functioneren van de Nederlandse democratie en rechtsstaat en zich de daarmee verbonden waarden en normen heeft eigen gemaakt. Ook mag verwacht worden dat burgers inzicht hebben in de consequenties van internationalisering, digitalisering en sociaal-culturele diversiteit voor de Nederlandse samenleving en wat dit vraagt van het eigen functioneren.

Bij de opstelling van een referentiekader generieke competenties ten dienste van het politieonderwijs is aangesloten bij de leerdoelen van het reguliere voortgezette onderwijs (‘vooropleiding’). Voorondersteld wordt dat studenten hiermee binnenkomen in de politieopleidingen. De minister van Veiligheid en Justitie heeft in zijn verantwoordelijkheid als Minister van het Politieonderwijs, de Politieonderwijsraad verzocht zorg te dragen voor een *‘optimale aansluiting met het regulier onderwijs, o.a. voor wat betreft de aandacht voor basisvaardigheden als taal/rekenen en andere algemene vaardigheden die politiemedewerkers nodig hebben’*.²² Naar aanleiding van het Voorjaarsadvies 2013 verzoekt de minister aanvullend om een *‘productieve discussie met de diverse stakeholders’* over dit onderwerp. Parallel hieraan benadrukt de politie de noodzaak van centrale, gedeelde waarden (‘cultuur’) en van vorming van studenten, en onderstreept het OM het belang van borging van juridische kennis en vaardigheden. Niet alleen is het werk van politiemensen voorwaardelijk voor een succesvolle rechtsgang, ook is het gezag van de politie richting burgers hiervan in belangrijke mate afhankelijk. Meer in het algemeen hebben de Europese Commissie en de Europese Raad *key competences for lifelong learning* vastgesteld.²³

Samengevat zijn de volgende overwegingen over generieke competenties besproken:

- generieke competentie is als begrip in belangrijke mate synoniem met ‘algemeen vormend onderwijs’ (primair en voortgezet onderwijs), maar ook met begrippen als ‘persoonlijk maatschappelijke vorming’ (beroepsonderwijs) en ‘academische vorming’ (hoger onderwijs);
- generieke competenties die voorondersteld en voorwaardelijk zijn om beroepsspecifieke competenties te kunnen verwerven, dienen meer dan tot nu toe het geval is, expliciet gemaakt te worden met het oog op curriculumontwikkeling en examenconstructie;
- instroomvereisten en testcriteria m.b.t. politieopleidingen bieden slechts een beperkte garantie dat vooronderstelde en voorwaardelijke generieke competenties actief beheerst worden;
- met het formuleren van referenties generieke competenties worden aannames gedaan over competenties waarmee studenten het politieonderwijs binnenkomen, ondanks verschillen in vooropleiding, werk- en burgerschapservaringen;
- wanneer vanuit het politieonderwijs en/of de politiepraktijk signalen worden gegeven dat bepaalde (categorieën) studenten niet voldoen aan deze aannames, kan de Politieacademie (facultatief) remediërende leeractiviteiten aanbieden.

De opbouw van deze notitie verder als volgt.

²² Beleidsreactie op Najaarsadvies 2012, 26 november 2012.

²³ *Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006. Official Journal of the European Union L394*. Deze competenties komen o.a. terug in het Europees Referentiekader Leven Lang Lereren, in Nederland het NLQF genoemd.

In paragraaf 2 wordt een voorstel besproken dat direct afkomstig is uit het regulier onderwijs en dat betrekking heeft op Nederlandse taal, wiskunde/rekenen en Engelse taalvaardigheid. Hierover kunnen op korte termijn afspraken worden gemaakt, omdat er concrete, uitgewerkte voorbeelden beschikbaar zijn. In het reguliere onderwijs wordt gewerkt met niveauaanduidingen die staan voor de overgangen van het ene onderwijsniveau naar het volgende. Het politieonderwijs kan deze voorbeelden zonder veel moeite overnemen. Voorgesteld wordt dat te doen voor de cohorten die vanaf 1 januari 2015 starten.

In aanvulling hierop worden in de paragrafen 3 en 4 voorstellen gedaan voor de ontwikkeling van referenties op de thema's democratie & rechtsstaat, internationalisering, digitalisering en sociaal-culturele diversiteit, in aansluiting op de (eindtermen van de) mens- en maatschappijvakken van het voorgezet onderwijs. De uitwerking hiervan vergt ontwikkeltijd, te beginnen met een hoofdstructuur van meest relevante thema's en subthema's.

2 • Nederlandse taal, Rekenen/wiskunde, Engels: de basis

Nederlands, wiskunde en Engels vormen de kernvakken van het voortgezet onderwijs. Deze vakken maken altijd deel uit van de examens van het vmbo, havo en vwo, en tellen extra zwaar in de ‘regels van zakken en slagen’. Sinds kort is het vak rekenen hieraan toegevoegd.

De examenvereisten van het mbo zijn eveneens aangescherpt. Er zijn eisen gesteld aan de beheersing van de Nederlandse taal, aan rekenen, en voor wat betreft mbo niveau 4, Engelse taalvaardigheid.

Referentiekader Generieke competenties

In het schema in bijlage 1 staan Nederlandse taal, Rekenen/wiskunde en Engels aan de basis vermeld.

Referenties taal en rekenen²⁴

Voor Nederlandse taal en rekenen/wiskunde heeft de minister van OCW referentiekaders van toepassing verklaard op het gehele onderwijs, vanaf het primair onderwijs tot en met het hoger onderwijs. Daarbij gaat het met name over de overgangen van de ene naar de ander onderwijssoort.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen fundamentele kwaliteit (F) en streefkwaliteit (S). Een F-referentie staat voor een niveau dat door alle deelnemers beheerst dient te worden. Bij de S-referenties gaat het om een ‘uitdagend perspectief voor deelnemers die op dat moment meer aankunnen’.

Er zijn vier fundamentele referentieniveaus onderscheiden, met een opklimmende moeilijkheidsgraad. Elk fundamenteel niveau omvat het voorgaande niveau. Na het behalen van een fundamenteel niveau geldt het volgende niveau als het streefniveau.

			Box 1
Niveau	Fundamentele kwaliteit	Drempel	
1 F- 1S	Eind primair onderwijs	Van primair naar voortgezet onderwijs	
2 F	Eind vmbo en mbo-2 en mbo-3	Van vmbo naar mbo of havo en van mbo-3 naar mbo-4	
3 F	Eind mbo-4 en havo	Van havo en mbo-4 naar hbo	
4 F	Eind vwo	Van voortgezet onderwijs naar wetenschappelijk onderwijs	

De niveaubeschrijvingen voor de referentieniveaus van de Nederlandse taal betreffen:

- mondelinge taalvaardigheid: gespreksvaardigheid, luistervaardigheid en spreekvaardigheid.
- leesvaardigheid: het lezen van zakelijke teksten en lezen van fictionele, narratieve en literaire teksten.
- schrijfvaardigheid: het produceren van creatieve en zakelijke teksten.
- begripplijst (grammatica, spelling) en taalverzorging.

²⁴ Het referentiekader taal en rekenen is toegevoegd aan deze notitie en verder te downloaden op: www.steunpunttaalenrekenenmbo.nl; www.taalenrekenen.nl. Het overheidsbeleid is te vinden op www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/taal-en-rekenen/referentiekader-taal-en-rekenen. Wat betreft examinering zie de websites van het College voor Examens: www.cve.nl en www.examenblad.nl. Het College voor Examens (CvE) is een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) dat verantwoordelijk is voor de centrale examens en staatsexamens in het voortgezet onderwijs, de examens rekenen en taal in het (middelbaar) beroepsonderwijs en staatsexamens Nederlands als tweede taal. Om de implementatie ervan te bevorderen subsidieert het ministerie de ontwikkeling en verspreiding van leer- en toetsmaterialen. Zie: <http://www.steunpunttaalenrekenenvo.nl> en <http://www.steunpunttaalenrekenenmbo.nl/steunpuntmbo/>.

De niveaubeschrijvingen voor de referentieniveaus rekenen/wiskunde betreffen²⁵:

- getallen
- verhoudingen
- meten en meetkunde
- verbanden.

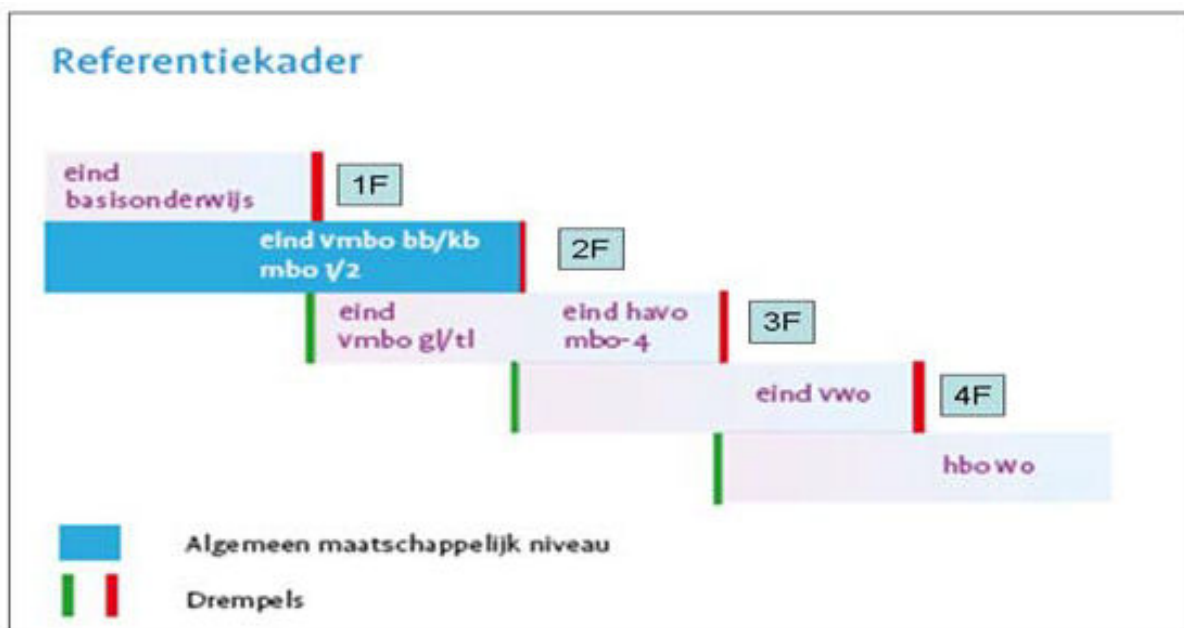
Elk domein is bij rekenen opgebouwd uit de onderdelen:

- notatie, taal en betekenis, waarbij het gaat om de uitspraak, schrijfwijze en betekenis van getallen, symbolen en relaties en om het gebruik van wiskundetaal;
- met elkaar in verband brengen, waarbij het gaat om het verband tussen begrippen, notaties, getallen en dagelijks spraakgebruik;
- gebruiken, waarbij het gaat om rekenvaardigheden in te zetten bij het oplossen van problemen.

Elk van deze onderdelen is opgebouwd uit drie typen kennis en vaardigheden:

- paraat hebben: kennis van feiten en begrippen, reproduceren, routines, technieken;
- functioneel gebruiken: kennis van een goede probleemaanpak, het toepassen, het gebruiken binnen en buiten het schoolvak;
- weten waarom: begrijpen en verklaren van concepten en methoden, formaliseren, abstraheren en generaliseren, blijk geven van overzicht.

Box 2

Referenties moderne vreemde talen

Wat betreft de moderne vreemde talen beperken de verplichtingen in het reguliere onderwijs zich tot het vak Engels, met uitzondering van het vwo waar een tweede vreemde taal verplicht is. Daarnaast wordt onderwijs aangeboden in diverse andere moderne vreemde talen. Doorgaans betreft dat Duits en Frans. Op sommige scholen kan examen gedaan worden in Spaans, Italiaans, Russisch, Arabisch, Turks en Chinees. In uitzonderlijke gevallen kan dat ook Portugees of Nieuwgrieks zijn.

Binnen het mbo wordt voor de moderne vreemde talen gewerkt met de niveau-indeling van het Europees referentiekader moderne vreemde talen (het ERK²⁶). Voor mbo niveau 4 is Engels met

²⁵ Voor het vierde niveau (4 F) zijn geen referenties vermeld voor rekenen, omdat het dan ten volle om wiskunde gaat.

²⁶ Zie: www.erk.nl. ERK is de Nederlandse afkorting voor Europees Referentie Kader (in het Engels *Common European Framework of Reference*, kortweg CEFR), ontwikkeld door de Raad van Europa. Het ERK telt zes niveaus van taalvaardigheid. Deze zijn niet hetzelfde als hetgeen geleerd en getoetst wordt in het algemeen vormend onderwijs, maar is meer op praktische toepassing gericht. Zie tevens: Marianne Driessen, Anja van Kleef, Ella van Kleunen. *Handreiking Referentiekader Moderne Vreemde Talen in het mbo*. Steunpunt Taal en Rekenen mbo en CINOP (januari 2012).

ingang van 2012-2013 een verplicht examenonderdeel, conform het ministeriële actieplan 'Focus op Vakmanschap'. Centrale examinering volgt in 2017-2018. Voor de vaardigheden Lezen en Luisteren zal niveau B1 gaan gelden; voor de vaardigheden Spreken, Gesprekken voeren en Schrijven wordt dat A2. Het ERK onderscheidt zes niveaus van beginner tot *near-native*.

Box 3

Vergelijken we het ERK met de bekende Cambridge- examens²⁷, waarvoor op diverse havo- en vwo-scholen in ons land wordt opgeleid, dan ontstaat het volgende beeld.

Box 4

CEFR	General English	Academic	Professional				
Mastery C2	CPE Certificate of Proficiency in English	IELTS				BULATS	
Effective Operational Proficiency C1	CAE Certificate in Advanced English		BEC Higher	ILEC	ICFE		
Vantage B2	FCE First Certificate in English		BEC Vantage				
Threshold B1	PET Preliminary English Test		BEC Preliminary				
Waystage A2	YLE Ryers	KET Key English Test					
Break-through A1	YLE Movers						
	YLE Starters						
Common European Framework of Reference for Languages	Cambridge Young Learners English Tests	General English	International English Language Testing System	Business English Certificates	International Legal English Certificate	International Certificate in Financial English	Business Language Testing Service

²⁷ Cambridge, ESOL Examinations. ESOL : English for Speakers of Other Languages. Examinering vindt in 130 landen plaats door de Cambridge International Examination Board. Zie: <http://www.cambridgeenglish.org/>.

Politieonderwijs

Kwalificaties die behaald zijn in het politieonderwijs, zijn diploma-equivalent aan die van het regulier onderwijs. Dit impliceert dat de minister van politieonderwijs relevante wettelijke en beleidsmatige kaders van OCW volgt. De Politieonderwijsraad adviseert hierover. In deze notitie gaat het om het van toepassing verklaren van de OCW regelingen ten aanzien van Nederlandse taal, rekenen/wiskunde en de moderne vreemde talen binnen het politieonderwijs.

Informatiegestuurd politie- en researchewerk stelt eisen aan taal- en rekenvaardigheid en het adequaat kunnen gebruiken en produceren van teksten en cijfermatige bronnen. Gegeven het internationale karakter van de Nederlandse samenleving en de internationale politiesamenwerking is beheersing van moderne vreemde talen evenzeer van belang, minimaal Engels.²⁸ Toepassing van referentieniveaus voor Nederlandse taal, rekenen/wiskunde en Engels kan gerealiseerd worden door de relevante codes te vermelden bij de examenvereisten van kwalificaties. Voorgesteld wordt dit als volgt te doen.

Referentieniveaus			Kwalificatiedossiers			Box 5
Nederlandse taal	Rekenen / wiskunde	Engels ²⁹	Politie/man/-vrouw	Rechercheur	Politiechef	NLQF
2F	2F	A2	Assistent Politiemedewerker			2
2F	2F	B1	Basis Politiemedewerker			3
3F	2F 3S	B1	Allround Politiemedewerker			4
3F	3F	B2	<i>Associate</i> Politiekunde	<i>Associate</i> Recherchekunde	<i>Associate</i> Operationeel leidinggeven	5
3F 4S	3F	C1	<i>Bachelor</i> Politiekunde	<i>Bachelor</i> Recherchekunde		6
3F 4S	3F 4S	C1	<i>Master Crisis and Public Order Management</i> (multidisciplinair)	<i>Master</i> Recherchekunde	<i>Master</i> Tactisch leidinggeven	7
4F	3F 4S	C1	<i>Master</i> Politiekunde		<i>Master</i> Strategisch leidinggeven	7

²⁸ Wie de Engelse taal al op een adequaat niveau beheerst, kan mogelijk uitgedaagd worden zich aanvullend te kwalificeren in een andere moderne vreemde taal. Bijvoorbeeld Duits, wat evenzeer een grote relevantie heeft voor de Nederlandse politie.

²⁹ Geadviseerd wordt om geen niveaudifferentiatie te hanteren naar de vaardigheden lezen, luisteren, spreken, gesprekken voeren en schrijven, zoals in het reguliere mbo.

3 • Democratie & Rechtsstaat: de kern

De taakopdracht en de bevoegdheden van de Nederlandse politie moeten worden begrepen binnen het verband van de Nederlandse democratie en rechtsstaat.

Referentiekader Generieke competenties

Het hoofdthema Democratie & Rechtsstaat vormt de kern van het referentiekader generieke competenties en is in bijlage 1 weergegeven in kolom 2.

Het thema Democratie & Rechtsstaat ligt direct ten grondslag aan het deeldiploma Algemene Opsporingsbekwaamheid en Politie Vorming (AOPV) dat parallel ontwikkeld wordt (zie hoofdstuk 3, Voorjaarsadvies 2014).

Burgers in Nederland worden van jongsafaan vertrouwd gemaakt met de (basis-)kenmerken van de Nederlandse staatsinrichting en worden geacht op hoofdpunten te weten welke rechten en plichten er zijn en hoe de staat toezicht, handhaving en opsporing heeft ingericht. De regels van de Nederlandse rechtsstaat lijken op die van de buurlanden, maar zijn niet precies hetzelfde. De verschillen met verder weggelegen landen zijn vaak veel groter. De invalshoeken internationalisering, digitalisering en sociaal-culturele diversiteit, die in de volgende paragraaf aan de orde komen, plaatsen de Nederlandse democratie en rechtsstaat in een ruimere, meer complexe context.

Elke burger in ons land wordt in principe geacht 'de wet te kennen'. Omdat volledigheid onhaalbaar is, worden er keuzes gemaakt. Zo heeft het reguliere onderwijs (PO, VO) onder de noemer 'burgerschap' een belangrijke, algemeen geformuleerde taak.³⁰ Deze basis is van groot belang voor het politieonderwijs. Met welke bagage komen studenten binnen? Wat mag voorondersteld worden en wat daarvan is voorwaardelijk voor succesvol politieonderwijs en politievakmanschap?

Er zijn drie basisbegrippen, territorium, gezag en recht, die van toepassing zijn op elke staatsvorm, ook staten die niet als een rechtsstaat worden gezien. Deze zijn ook cruciaal om situaties te beschrijven waarin niet de staat het voor het zeggen heeft, maar andere actoren, zoals bedrijven. Macht en territoriale afbakening gaan als verschijnselen ver terug in de menselijke geschiedenis. De meeste historici plaatsen de oorsprong van de moderne natiestaat in de 17^e eeuw (Vrede van Westfalen, 1648). Nadien groeide langzamerhand het idee dat de soeverein niet langer een persoon uit een bepaalde familie zou moeten zijn, maar het volk zelf, en dat wetgeving via een volksvertegenwoordiging plaats zou moeten vinden. Pas in de loop van de 20^e eeuw ontwikkelde zich de democratische rechtsstaat, die we nu kennen. In het voorgezet onderwijs wordt geleerd, dat hieraan een lange geschiedenis van (emancipatie)strijd ten grondslag ligt. Ook wordt geleerd dat de beginselen van democratie en de rechtsstaat op wereldschaal niet vanzelfsprekend zijn. De wereldsamenleving laat zeer uiteenlopende staatsvormen zien. Dit houdt in, dat ook de positie en de functie van de politie varieert.

De Nederlandse democratie en rechtsstaat zijn geen vaststaande gegevens. Steeds opnieuw worden opvattingen, praktijken en wet- en regelgeving bij de tijd gebracht, niet in de laatste plaats omdat ons land deel uitmaakt van grotere politieke verbanden, zoals de EU, de Raad van Europa en de Verenigde Naties, en omdat ons land economisch zo sterk afhankelijk is van het buitenland. Ook zijn er invloedrijke, internationaal opererende non-gouvernementele organisaties (ngo's) die invloed uitoefenen op terreinen, zoals mens en milieu (bijv. *Greenpeace*), mensenrechten (*Amnesty International*) en het functioneren van overheden en overheidsdiensten (bijv. *Transparency International*). Aan de begrippen democratie en rechtsstaat zijn criteria en verwachtingen verbonden, waar maar weinig staten in de wereld (ten volle) aan kunnen of willen voldoen. In een rechtsstaat is politieke macht onderscheiden in een wetgevende macht, een uitvoerende macht en een rechtssprekende macht (*trias politica*). Burgers zijn in een rechtsstaat beschermd, ook tegen de staat zelf.

³⁰ De scholen worden ondersteund door expertisecentra, waaronder *Pro Demos*, *Huis voor democratie en rechtsstaat* in Den Haag, zie de website www.prodemos.nl.

Elke staat regelt in meer of mindere mate dezelfde zaken, waaronder openbare orde, veiligheid, defensie, eigendomsrechten, burgerrechten, volksgezondheid, onderwijs, de bescherming van consumentenbelangen, en zorg voor armen en hulpbehoevenden. Welke taken een staat precies vervult ('bereik') en in hoeverre dat ook goed lukt ('effectiviteit'), bepaalt de kracht van een staat. Jaarlijks publiceert *Fund for Peace* de *Failed States Index*, waarin alle staten in de wereld op volgorde gezet worden van 'zeer zwak' naar 'sterk'. Nederland behoort tot de sterkste staten ter wereld.

Voor het hoofdthema Democratie & Rechtsstaat is geen pasklaar referentiekader beschikbaar. Wel kan de niveau-indeling van de referentiekaders taal en rekenen worden gebruikt, die focussen op de overgangen van de ene naar de andere onderwijssoort (4 niveaus; zie box 3 en box 4). Bij de formulering van de voorstellen in deze paragraaf en in de volgende paragraaf is gekeken naar de mens- en maatschappijvakken in het VO (aardrijkskunde, algemene economie, geschiedenis en maatschappijleer), waarbij gefocust is op aspecten die het meest relevant zijn voor het politieonderwijs.³¹ Elk van deze schoolvakken beoogt bij te dragen aan de vorming van zelfstandige, kritische burgers die op een goed geïnformeerde manier zelf hun mening kunnen vormen. Vergelijkbare doelen zijn geformuleerd in het mbo onder de noemer '*Leren, loopbaan en burgerschap*'. Verbindende begrippen zijn 'burgerschap' en (verder uitgezoomd) 'wereldburgerschap'.

Voorgesteld wordt om te komen tot referentieniveaus Democratie & Rechtsstaat op drie thema's, waarvan verwacht mag worden dat alle burgers daarmee bekend zijn, en bij aanvang van een politieopleiding als bekend verondersteld kunnen worden:

1. Het bouwen van een staat. Over de geschiedenis van de staat, staatsvormen, ideologie en functies van staten.
2. De Nederlandse parlementaire democratie. Over de geschiedenis en inrichting van de parlementaire democratie in Nederland, het politieke landschap na 1945 en de rol van de staat voor wat betreft zekerheid en veiligheid.
3. Nederlands recht en burgerschap, grondbeginselen. Wetgeving, handhaving, rechtspleging. Soorten recht. Het Nederlands staatsburgerschap, wat dit inhoudt, wie er voor in aanmerking komt, en wat 'inburgering' is.

In box 6 zijn deze drie thema's toegelicht. De verdere uitwerking naar niveaus (2F, 3F en 4F) vergt aansluiting op de eindtermen van resp. het vmbo, het havo en het vwo.

---

³¹ Zie bijv. *Dienstbaar aan de rechtsstaat*. Biografie van een agora. Auke van Dijk, Frank Hoogewoning en Bernard Welten. Boom, 2011.

Democratie & Rechtsstaat		
Thema	Aspect	Korte omschrijving, voorbeelden
1 Het bouwen van een staat	Staat en staatsvormen	Territorium, gezag, recht. Sociale orde. Ontstaan van de staat. Staatsvormen. Ontstaan natiestaat in Europa in de 17 ^e eeuw en verdere ontwikkeling nadien. Natiestaat als model voor de rest van de wereld.
	Ideologie	Kijkrichtingen op de richting en inrichting van samenlevingen en staten. Voorbeelden uit het westen: liberalisme, socialisme, communisme, nationalisme. Toepassing op Nederland.
	Functies van de staat	Functies van de staat (bereik, effectiviteit); sterke en zwakke staten. Begrippen 'democratie' en 'rechtsstaat', criteria en verwachtingen. Rol non-gouvernementele organisaties bij de vergelijking van staten onderling op aspecten als corruptie en transparantie van beleid. Internationale wetgeving. Voorbeeld: Internationaal Strafhof.
2 Nederlandse parlementaire democratie	Staatsinrichting in Nederland	Geschiedenis vanaf 1813. Scheiding der machten: <i>trias politica</i> . Grondwet 1848. Constitutionele monarchie ('koninkrijk der Nederlanden'). Staatsorganen (taken, samenstelling), bestuurlijke hoofdstructuur (rijk, provincies, gemeenten; agentschappen). Ontwikkeling van Nederland van 'nachtwakersstaat' naar 'verzorgingsstaat', naar kerntaken, deregulering, privatisering en marktwerking.
	Politiek landschap in Nederland	In het bijzonder vanaf 1945. Politieke partijen, stromingen, belangengroepen, lobbygroepen, actiegroepen, emancipatiebewegingen.
	Zekerheid, veiligheid	Nederlands als sterke staat. Borging zekerheden en veiligheid, risicobestrijding. Voorbeelden: bezit, verkeer (weg, water, spoorwegen, luchtvaart), hygiëne, milieu, voedsel, bouwen, onderwijs, gezondheidszorg, criminaliteit, terrorisme.
3 Nederlands recht en burgerschap	Grondbeginselen	Grondwet. Klassieke grondrechten (bescherming tegen overheid); sociale grondrechten (overheidsinspanning vereist). Rechtsgebieden. Privaat recht, o.a. burgerlijk recht, ondernemingsrecht, arbeidsrecht. Publiek recht, o.a. staatsrecht, bestuursrecht, strafrecht. Materieel en formeel recht. Rechtsbronnen, w.o. wetten, verdragen, jurisprudentie. Mensenrechten (universele verklaring rechten van de mens; Europees Verdrag Rechten van de Mens).
	Mensenrechten, Nederlands staatsburgerschap	Nederlandse nationaliteit. Stemrecht (passief, actief), recht op voorzieningen, diplomatieke bijstand; belastingplicht. Staatsburgerschap (formeel rechten en plichten) versus burgerschap (cultureel, vorming). Politieke vluchtelingen, recht op asiel. Inburgering.
	Rechtshandhaving en rechtspleging	Rechtsbestel. Preventie. Opsporing en vervolging. Organisatie rechterlijke macht. Politie, bijzondere opsporingsdiensten. Openbaar ministerie, rechtbanken. Halt. Gevangeniswezen. Reclassering.

4 • Internationalisering, Digitalisering en Sociaal-culturele diversiteit: Complexiteit

Internationalisering, digitalisering en sociaal-culturele diversiteit leiden ertoe, dat de omgeving waarin mensen wonen en werken, complexer wordt en minder gemakkelijk te doorgronden. Dit stelt eisen aan het oordeelsvermogen van mensen en het vermogen om op een adequate en integere manier met anderen om te gaan.

Al eeuwenlang onderhoudt Nederland internationale betrekkingen die gepaard gaan met rechten en plichten, veelal geregeld via verdragen. Nog tot net na de Tweede Wereldoorlog kon Nederland gezien worden als een (kleinere) koloniale mogendheid, zoals Engeland en Frankrijk. In de tweede helft van de 20^e eeuw werd de wereldhandel verder uitgebreid en geïntensiveerd; dat gold ook voor het kapitaalverkeer. Door de komst van het Internet zijn internationale relaties verder geïntensiveerd en is interactie radicaal versneld.

Ook de Nederlandse rechtsstaat en democratie staan onder invloed van internationalisering (ook: mondialisering en globalisering). Het beeld van Nederland als een eigenstandig, rechtstatelijk territorium, naast de territoria van andere natiestaten, moet worden genuanceerd. Internationaal recht neemt toe qua belang, zowel op terreinen van het staats- en bestuursrecht, het civiel recht, als het strafrecht. De snelle digitalisering van relaties en transacties gaat gepaard met een bloei van informatiediensten. Meer dan ooit kunnen wetenschappers, bedrijven, maar ook overheden gebruik maken van 'big data' in hun zoektocht naar betekenisvolle patronen en verbanden. Digitalisering verandert privérelaties, handel en geldverkeer, maakt nieuwe sociaal-culturele gemeenschappen mogelijk en politieke bewegingen, maar ook nieuwe vormen van criminaliteit. Niet alleen bedrijven dringen door tot in de haarvaten van het maatschappelijk leven, ook overheden én criminele organisaties doen daar aan mee.

Internationalisering en digitalisering zijn hedendaagse voorbeelden van lang lopende processen van modernisering. Op sociaal cultureel gebied komt dit aan de orde in de zgn. 5 i's (individualisering, internationalisering, informatisering, informalisering en intensivering), een ezelsbruggetje waar ook interculturalisering bij past. De sociaal-culturele diversiteit van ons land is fors toegenomen, door immigratie van mensen met zeer uiteenlopende etnische achtergronden, maar ook door de emancipatie van minderheden in eigen land (gender, validiteit, leeftijd). De Nederlandse rechtsstaat bepaalt dat *'allen die zich in Nederland bevinden, in gelijke gevallen gelijk dienen te worden behandeld'* (art. 1 van de Grondwet). Discriminatie om redenen van godsdienst, levensovertuiging, politieke voorkeur, ras, geslacht of op welke andere grond dan ook, is in Nederland verboden. De realiteit leert echter ook dat relaties en transacties, die in Nederland niet door de beugel kunnen, soms samenhangen met sociaal-culturele kenmerken van mensen. Inzicht in (de effecten van) sociaal-culturele diversiteit is van belang voor alle burgers in Nederland, maar onmisbaar in bepaalde beroepsgroepen, zoals de politie, het onderwijs of zorg en welzijn.

Oriëntatie op de wereld (nabij en ver weg) is een belangrijk doel van het primair en voortgezet onderwijs. In het basisonderwijs via wereldoriëntatie; in het voortgezet onderwijs via de mens- en maatschappijvakken aardrijkskunde, geschiedenis, maatschappijleer en algemene economie. Geen plek op Aarde is onberoerd gebleven door de 'moderne tijd', maar dat betekent niet dat de wereld steeds meer wordt 'zoals Nederland'. De verschillen zijn groot en het ziet er niet naar uit dat de verschillen kleiner worden; eerder het tegendeel. Daarbij moet bedacht worden dat beeldvorming over andere plaatsen en landen via massamedia dikwijls sterk afwijkt van de realiteit. Dit stelt eisen aan het gebruik van digitale informatiebronnen en de beoordeling van de betreffende informatie.

Voorgesteld wordt om te komen tot referentieniveaus internationalisering, digitalisering en sociaal-culturele diversiteit op de volgende aspecten:

- A. Internationalisering (zie box 7)
  - A1. Geografie
  - A2. Internationale relaties
  - A3. Mondiale vraagstukken en wereldburgerschap

Referentiekader Generieke competenties

- B. Digitalisering (zie box 8)
  - B1. Samenleving, technologie en digitalisering
  - B2. Monitoren en *data-mining*
  - B3. Digitaal vaardig, veilig en verantwoord

Referentiekader Generieke competenties

- C. Sociaal-culturele diversiteit (zie box 9)
  - C1. Samenleving, cultuur en socialisatie
  - C2. Pluriforme samenleving
  - C3. Meervoudige posities

Referentiekader Generieke competenties

De thema's internationalisering, digitalisering en sociaal-culturele diversiteit hangen onderling samen en sluiten direct aan op het kernthema Democratie & Rechtsstaat.

A Internationalisering

Thema	Aspect	Korte omschrijving, voorbeelden
A1 Geografie	1. Ruimtelijke perceptie en representatie	Gebieden verschillen, staan onderling in verbinding en beïnvloeden elkaar. Gebieden worden begrensd op verschillende thema's en schaalniveaus. Cartografie, geografische informatiesystemen.
	2. Aarde en mens	Natuurlandschappen en demografie. Relevantie voor wonen, werken en risico's. Voorbeelden: (1) Kustgebieden, zoals Nederland, hebben een gunstige ligging en zijn dichtbevolkt, maar er zijn ook risico's van overstroming. (2) In andere gebieden zijn er risico's van aardbevingen en tsunami's (Japan), tropische stormen (Filippijnen) en grote droogte (Horn van Afrika). Nederland biedt andere landen expertise en hulp.
	3. Talen, culturen, religies	Spreiding en de betekenis hiervan voor identiteiten, samenwerking en tegenstellingen. Voorbeelden: (1) Het Engels is in grote delen van de wereld de voornaamste taal, bijv. in India. (2) Politiek-economische geschillen worden versterkt door verschillen in cultuur, religie en taal, zoals in voormalig Joegoslavië.
	4. Economie	Productie, consumptie en geld- en goederenstromen op wereldschaal. Voorbeelden: (1) Opkomende industrielanden (BRICS); (2) Illegale handel.
	5. Geopolitiek	Geopolitieke verhoudingen, intergouvernementele samenwerking, risicogebieden. Voorbeeld: Nederland ondersteunt internationale missies van de EU en de Verenigde Naties in risicogebieden.
A2 Internationale relaties	1. Fysieke infrastructuur	Hoofdverbindingen en voorzieningen. Historische ontwikkeling, legitiem gebruik en misbruik (illegaal, overstreden). Risico's van beschadiging vitale infrastructuur. Voorbeeld: oliepijpleidingen.
	2. Stromen	Goederen, geld, mensen, informatie. Veranderende betekenis van afstand en grenzen. Meer en meer horizontale relaties (buiten de staat om). Toenemende specialisatie en onnavolgbaarheid.
	3. Centrum en periferie	Centrale en perifere plaatsen en actoren. Internationale publiek/private samenwerking, verweving diplomatie en handelsdelegaties. Wereldsteden.
A3 Mondiale vraagstukken en wereldburgerschap	1. Mondiale vraagstukken	Mondiale vraagstukken en samenwerking tussen staten, NGO's en bedrijven (publiek-private samenwerking) op thema's zoals (1) arm en rijk, (2) mens en milieu, (3) migratie (arbeidsmigratie, vluchtelingen), (4) criminaliteit, (5) veiligheid.
	2. Wereldburgerschap	Medeverantwoordelijkheid dragen voor en betrokken zijn bij het benoemen en aanpakken van mondiale vraagstukken.

B Digitalisering		
Thema	Aspect	Korte omschrijving, voorbeelden
B1 Samenleving, technologie en digitalisering	Technologische innovaties	Technologische revoluties, zoals boekdrukkunst, agrarische revolutie, industriële revolutie, ICT- revolutie. Technologie en ethiek.
	Digitalisering en dagelijks leven	ICT revolutie en consumentenproducten en -diensten ('verdienmodellen'). Voorbeelden: de moderne auto (sensoren, routeplanners, alarmmodus na ongeval); <i>smart phones</i> ; studeren via Internet, telewerken; web winkelen, Internet bankieren. Het gebruik van sociale media vergemakkelijkt contacten tussen mensen. Mensen kunnen elkaar gemakkelijk opzoeken en creëren nieuwe platformen om zichzelf te presenteren en zich te organiseren (ten goede en ten kwade).
	Systeemveranderingen	Mensen maken deel uit van systemen, waaronder de economie, het recht, de politiek en de media. Digitalisering verandert elk van deze sferen. Systemen zijn steeds minder nationaal verankerd, waardoor overheden minder controle kunnen uitoefenen. De kwetsbaarheid van systemen blijkt bijv. uit cybercrime, mediahypes, beursmanipulaties en de financiële crisis vanaf 2008.
B2 Monitoren en data-mining	Door wetenschappers	Wetenschappers monitoren allerlei zaken en al langere tijd, op zoek naar betekenisvolle patronen, verbanden en effecten. Voorbeelden: meteorologen (weerkundige data), economen (beursgegevens), geografen (regionale data), artsen (effectiviteit van medicijnen). Grootschalige databanken die op allerlei manieren kunnen worden bevraagd. <i>Big data, data-mining, Internet of Things.</i>
	Door bedrijven en instellingen	Monitoring van gedrag en opvattingen, waarmee bijv. gerichte beïnvloeding mogelijk is (marketing, reclame).
	Door overheidsinstanties	Cameratoezicht, sensoren, surveilleren dataverkeer om redenen van toezicht, handhaving en opsporing van digitale versies van overlast, oplichting, fraude, diefstal, opruiing, terrorisme, e.d. 'Surveillancestaat'.
B3 Digitaal vaardig, veilig en verantwoord	ECDL (www.ecdl.nl) of vergelijkbaar	Computervaardigheden naar niveau-indeling ECDL (<i>European Computer Driving License</i>) of vergelijkbaar. Gebruiksvaardigheden met betrekking tot de meest voorkomende software.
	Digitale informatie	Verwerven, verwerken en produceren van digitale informatie. Participatie in digitale informatie-uitwisseling.
	Mediabewustzijn	Sociale en morele aspecten van digitale media en het gebruik ervan. Risico's van onachtzaamheid en argeloosheid. Preventie en bewustwording. 'Alles wat je prijsgeeft, kan tegen je gebruikt worden'. Verweving fysiek en virtueel.

C Sociaal-culturele diversiteit			Box 9
Thema	Aspect	Korte omschrijving, voorbeelden	
C1 Samenleving, cultuur en socialisatie	Samenleving	Cultuur en Structuur. Cultuur: dominante opvattingen, waarden en normen; representatie, perceptie en vorming; subcultuur, tegencultuur, jeugdcultuur, straatcultuur. Structuur: sociale verhoudingen, groepen, 'zuilen' (en ontzuiling), klassen (inkomens bijv.), standen. Integratie, differentiatie, segregatie.	
	Socialisatie en instituties	Gezin (opvoeding), scholen (onderwijs, vorming), geloofsgemeenschappen (religie, levensbeschouwing), <i>peer groups</i> ('spiegels'). Werk en vrijwilligerswerk. Arbeidsorganisaties en beroepsvorming. Beroepsidentiteit, arbeidsidentiteit.	
	Modernisering, 5 i's	Individualisering, Internationalisering, Informalisering, Intensivering, Informatisering (5 i's). Andere begrippen: (technologische) vooruitgang, ontwikkeling, secularisatie, emancipatie (gender bijvoorbeeld), democratisering.	
C2 Pluriforme samenleving	Massa en onderscheid	Massacultuur, massatoerisme, massamedia. Percepties, representaties en keuzemogelijkheden worden meer en meer bepaald door mondiale spelers. Daar tegenover staan lokaal, cultureel verzet (soms <i>invented traditions</i>) en onderscheidende leefstijlen. Voorbeeld: pluriformiteit mediabestel in Nederland.	
	Waardenoriëntaties	Verscheidenheid in waardenoriëntaties in Europa en in Nederland. Voorbeelden (1) <i>Atlas of European Values</i> , (2) Mentaliteitentypologie Motivaction, (3) Dominante waarden versus ondergeschikte en subversieve waarden.	
	Migratie en sociale verscheidenheid	Migratiepatronen op meerdere schaalniveaus (Nederland, Europa, mondiaal). Assimilatie, integratie, segregatie. Voorbeelden: (1) Arbeidsmigratie naar Nederland voor de Tweede Wereldoorlog; (2) Emigratie vanuit Nederland naar 'de nieuwe Wereld'; (3) Dekolonisatie en migratie naar Nederland (Indonesië, Suriname); (4) Arbeidsmigratie vanaf de jaren '60 van de 20 ^e eeuw, vooral uit Middellandse Zeegebied; (5) Asielzoekers en economische vluchtelingen.	
C3 Meervoudige posities	Meningen en kijkrichtingen	Inzicht in diversiteit van meningen en kijkrichtingen, cultureel, levensbeschouwelijk, sociaaleconomisch, politiek, of anderszins. Voorbeeld: de relatie tussen het stemgedrag van mensen, de plek waar ze wonen, hun werk en maatschappelijke positie.	
	Doelen en verantwoordelijkheden	Inzicht in eigen perspectief en doelen en die van anderen; verenigbaarheid van belangen en belangentegenstellingen. 'Concurrerende waardenoriëntaties'. Voorbeelden: (1) aanleg van nieuwe (spoor)wegen (2) gaswinning in Groningen.	

Referentiekader Generieke competenties

	Democratie & Rechtsstaat	Internationalisering	Digitalisering	Sociaal-culturele diversiteit
Zicht op omgeving <i>(systemen, werelden)</i>	Het bouwen van een staat <ul style="list-style-type: none"> - staat en staatsvormen - ideologie - functies van de staat 	Geografie <ul style="list-style-type: none"> - ruimtelijke perceptie en representatie - aarde en mens - talen, culturen, religies - economie - geopolitiek 	Samenleving, technologie en digitalisering <ul style="list-style-type: none"> - technologische innovaties - digitalisering en dagelijks leven - systeemveranderingen, surveillancestaat 	Samenleving, cultuur en socialisatie <ul style="list-style-type: none"> - samenleving - socialisatie en instituties - modernisering, 5 i's
Zicht op relaties en werking <i>(verbindingen, effecten)</i>	Nederlandse parlementaire democratie <ul style="list-style-type: none"> - staatsinrichting in Nederland - politiek landschap in Nederland - zekerheid, veiligheid 	Internationale relaties <ul style="list-style-type: none"> - fysieke infrastructuur - stromen - centrum en periferie 	Monitoren en <i>data-mining</i> <ul style="list-style-type: none"> - door wetenschappers - door bedrijven en instellingen - door overheidsinstanties 	Pluriforme samenleving <ul style="list-style-type: none"> - massa en onderscheid - waardenoriëntaties - migratie en sociale verscheidenheid
Zicht op eigen positie <i>(betrokkenheid, verantwoordelijkheid)</i>	Nederlands recht en burgerschap <ul style="list-style-type: none"> - grondbeginselen - Mensenrechten, Nederlands burgerschap - rechtshandhaving, rechtspleging 	Mondiale vraagstukken en wereldburgerschap <ul style="list-style-type: none"> - mondiale vraagstukken - wereldburgerschap 	Digitaal vaardig, veilig en verantwoord <ul style="list-style-type: none"> - ECDL of vergelijkbaar - digitale informatie - mediabewustzijn, verweving fysiek en virtueel 	Meervoudige posities <ul style="list-style-type: none"> - meningen en kijkrichtingen - doelen, verantwoordelijkheden, concurrerende waardenoriëntaties
	De kern	Complexiteit		
	De basis			
	(1) Nederlandse taalbeheersing (2) Rekenen/wiskunde (3) Engels of andere moderne vreemde taal.			

Samenstelling van de Politieonderwijsraad

De leden van de Politieonderwijsraad worden bij Koninklijk Besluit benoemd voor een periode van vier jaren. Zij kunnen ten hoogste eenmaal worden herbenoemd.

De Politieonderwijsraad bestaat uit dertien leden. Daarnaast kunnen zoveel adviserende leden of waarnemers worden benoemd als de minister van Veiligheid en Justitie dienstig oordeelt.

De samenstelling van de Politieonderwijsraad is per 1 maart 2014 als volgt:

- De heer prof. dr. F. Leijnse (voorzitter)
- De heer drs. H. Huisjes MSM (secretaris)

Leden:

- Namens het Regioburgmeestersoverleg:
  - vacature
- Namens de politie:
  - De heer R.G.C. Bik (plaatsvervangend korpschef Politie)
  - De heer mr. H. van Essen (Politie, lid korpsleiding)
  - Mevrouw mr. E.G.M. Huyzer (politiechef Noord-Holland)
- Namens het Openbaar Ministerie:
  - De heer mr. G.W. van der Burg (hoofdofficier van justitie Landelijk Parket)
- Namens de politievakorganisaties:
  - De heer H.H. Busker (voorzitter politievakorganisatie NPB)
  - vacature
- Namens het beroepsonderwijs:
  - De heer drs. E.C.M. de Jaeger (voorzitter raad van bestuur ROC van Amsterdam)
- Namens het hoger onderwijs:
  - Mevrouw E.R.M. Verhoef (vm. lid college van bestuur Haagse Hogeschool)
- Als onafhankelijk lid:
  - De heer mr. dr. M.J. Cohen (tevens vicevoorzitter),
- Namens de Politieacademie:
  - De heer L.Th.C. Kuijs (voorzitter college van bestuur)
  - Mevrouw F.H. Everts MPA (plv. voorzitter college van bestuur)

Adviserende leden:

- Namens het ministerie van Veiligheid en Justitie
  - Mevrouw dr. B. Marsman (Directoraat-generaal Politie, programmamanager HRM&O)

Samenstelling Commissie Kwalificatiestructuur Politieonderwijs

De samenstelling van de Commissie Kwalificatiestructuur Politieonderwijs (KSP) is per 1 maart 2014 als volgt:

- De heer prof. dr. F. Leijnse (voorzitter)
- De heer drs. Th.G. Jansen (secretaris)

Leden:

- Op voordracht van het Regioburgemeestersoverleg:
  - Vacature
- Op voordracht van de politie:
  - De heer mr. H. van Essen (Politie, lid korpsleiding)
  - Mevrouw D.H. Oldenhof (Politie, directeur HRM)
- Op voordracht van het Openbaar Ministerie:
  - De heer mr. P. de Jong (Parket Zwolle-Lelystad)
- Op voordracht van de politievakorganisaties:
  - De heer R.W.P. Jacobs (politievakorganisatie ACP)
  - Mevrouw R. Wisselink (politievakorganisatie NPB)
- Op voordracht van het (hoger) beroepsonderwijs:
  - Mevrouw E.R.M. Verhoef (vm. lid college van bestuur Haagse Hogeschool)
- Op voordracht van de Politieacademie:
  - Mevrouw F.H. Everts MPA (plv. voorzitter college van bestuur)
  - De heer dr. J.B.A Prins (strategisch adviseur)

Adviserende leden:

- Namens de Koninklijk Marechaussee
  - De heer P.T.H. Bakker (hoofd sectie opleidingszaken)
- Namens het ministerie van Veiligheid en Justitie
  - Mevrouw drs. A.W. de Vries (beleidsmedewerker Directoraat-generaal politie)

Samenstelling Commissie Kennis en Onderzoek

De samenstelling van de Commissie Kennis en Onderzoek (CKO) is per 1 maart 2014 als volgt:

- De heer mr. dr. M.J. Cohen (voorzitter)
- Mevrouw drs. A. Venderbosch (secretaris)

Leden:

- Op voordracht van het Regioburgemeestersoverleg:
  - De heer drs. H.J. Meijer (burgemeester Zwolle)
- Op voordracht van de politie:
  - De heer drs. P. de Meij MBA (Politie, directeur Operatiën)
  - De heer F. Paauw (politiechef Rotterdam)
- Op voordracht van het Openbaar Ministerie:
  - De heer mr. F. Westerbeke (hoofdofficier van justitie Rotterdam)
- Op voordracht van de politievakorganisaties:
  - De heer G. van de Kamp (voorzitter politievakorganisatie ACP)
  - De heer drs. G.N.R. Priem (politievakorganisatie ANPV)
- Op voordracht van de Politieacademie:
  - De heer dr. A.J.J. Meershoek (lector politiegeschiedenis)
  - De heer P. van Os (waarnemend directeur OK&O)
- Op voordracht van het Hoger Onderwijs:
  - Vacature
- Onafhankelijke wetenschappers op het terrein van veiligheid en justitie
  - De heer prof. dr. mr. J.J.M. van Dijk (emeritus hoogleraar victimologie Universiteit Tilburg)
  - Mevrouw dr. J.H.L.J. Janssen (hoofd onderzoek Landelijke Expertise Centrum Eergerelateerd Geweld en universitair docent)
  - De heer prof. dr. F.L. Leeuw (directeur WODC)

Adviserende leden:

- Namens het ministerie van Veiligheid en Justitie
  - Mevrouw dr. B. Marsman (Directoraat-generaal Politie, programmamanager HRM&O)

Samenstelling Commissie Horizontale Afstemming en Verantwoording

De samenstelling van de Commissie Horizontale Afstemming en Verantwoording (HAV) is per 1 maart 2014 als volgt:

- De heer drs. E.C.M. de Jaeger (voorzitter)
- De heer drs. J. van Zwieten (secretaris)

Leden:

- Op voordracht van het Regioburgemeestersoverleg:
  - De heer drs. J.C.G.M. Berends MPA (burgemeester Apeldoorn)
- Op voordracht van de politie:
  - Mevrouw D.H. Oldenhof (Politie, directeur HRM)
  - De heer K. Taneja (Politie, directie Operatiën)
- Op voordracht van het Openbaar Ministerie:
  - De heer mr. D.F. Greive (SSR, directeur opleidingen)
- Op voordracht van de politievakorganisaties:
  - Mevrouw S. Dorretein (politievakorganisatie NPB)
  - Mevrouw H. Goeree (politievakorganisatie ANPV)
- Op voordracht van de Politieacademie:
  - Mevrouw F.H. Everts MPA (plv. voorzitter college van bestuur)
  - De heer P.J. Gieling (school voor politiekunde)
  - De heer dr. J.B.A. Prins (strategisch adviseur)
- Op voordracht van het Hoger Onderwijs:
  - De heer Prof. dr. A.F.M. Nieuwenhuis (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Kenniscentrum Kwaliteit en Leren)

Adviserende leden:

- Namens het ministerie van Veiligheid en Justitie
  - Mevrouw dr. B. Marsman (Directoraat-generaal Politie, programmamanager HRM&O)